

Kontrakt

mellem

Aarhus Universitet (AU) og Miljøministeriet (MIM)

om udførelse af forskningsbaseret myndighedsunderstøttelse

ved Danmark Miljøundersøgelser (DMU)

2009-2012

Indhold

1. Indledning	3
2. Formål	3
3. Kontraktens form og periode	4
4. Samarbejdsfora.....	4
5. Økonomi	4
6. DMU's forpligtigelser.....	5
6.1 Synergi mellem forskning, overvågning og rådgivning.....	5
6.2 Ressourceanvendelse til forskning, overvågning og rådgivning	5
6.3 Strategisk forskning	6
6.4 Forskningsbaseret overvågning og datavirksomhed	6
6.5 Forskningsbaseret rådgivning	7
6.6 Formidling.....	7
7. Miljøministeriets forpligtelser.....	8
8. Forskningsfrihed, rettigheder, offentliggørelse af forskningsresultater.....	8
8.1 Særligt vedrørende overvågningsdata og tilknyttede systemer.....	8
9. IT, geografisk infrastruktur og arealdata.....	9
10. Konkurrenceudsættelse	9
11. Konfliktløsning ved tvister eller misligholdelse	10
12. Ændring af nærværende kontrakt.....	10
13. Betalingsbetingelser.....	10
14. Påtegning.....	10

Bilag til kontrakten

Bilag 1) Økonomiske rammer.

Bilag 2) DMU's opgaver relateret til By- og Landskabsstyrelsen (BLST).

Bilag 3) DMU's opgaver relateret til Miljøstyrelsen (MST).

Bilag 4) DMU's opgaver relateret til Skov- og Naturstyrelsen (SNS).

Bilag 5) Aftale mellem Miljøministeriet og DMU, AU vedrørende samarbejde om geografisk infrastruktur og anvendelse af Kort & Matrikelstyrelsens data.

Bilag 6) DMU's opgaver relateret til Klima- og Energiministeriet.

Andre dokumenter

DMU's årlige arbejdsprogrammer

DMU strategi 2008-2012 – strategisk vækst

Notat: "Oversigt over data, databaser og datamodeller med tilknyttede systemer". November 2007.

Notat: "DMU's opgaver, ansvar og økonomi i forbindelse med overvågning." April 2008.

Notat: "Publicering i forbindelse med forskningsbaseret myndighedsbetjening". December 2008

1. Indledning

Frem til 1. januar 2007 var DMU (Danmarks Miljøundersøgelser) en sektorforskningsinstitution i Miljøministeriet med ansvar for forskning, overvågning, rådgivning og formidling om de strukturer, processer og sammenhænge, der er af betydning for anvendelsen og beskyttelsen af Danmarks miljø- og naturværdier.

Fra 1. januar 2007 blev DMU en del af Aarhus Universitet (AU) i forbindelse med regeringens reform af forsknings- og universitetsområdet. AU er en selvejende institution med en bestyrelse som overordnet ansvarlig. DMU er integreret i AU som det nationale miljøforskningscenter og er placeret som en selvstændig faglig enhed parallelt med universitets fakulteter. For overgangsåret 2007 er der indgået en 1-årig aftale om samarbejdet mellem Miljøministeriet og DMU.

Nærværende kontrakt indgås mellem:

Aarhus Universitet, Nordre Ringgade 1, CVR-nr. 41 82 66 14
og
Miljøministeriet, Højbro Plads 4, 1200 København K, CVR-nr. 12 85 43 58

Kontrakten underskrives af formanden for Aarhus Universitets bestyrelse og departementschefen for Miljøministeriet.

Parterne er enige om at etablere et længerevarende strategisk samarbejde om videnopbygning og videnoverførsel af høj kvalitet om de strukturer, processer og sammenhænge, der er af betydning for anvendelsen og beskyttelsen af Danmarks miljø- og naturværdier.

Samarbejdet tager udgangspunkt i det arbejde, som DMU udførte som sektorforskningsinstitution i Miljøministeriet, og omfatter forskningsbaseret overvågning, rådgivning og formidling samt forskning og forskeruddannelse.

Samarbejdet skal bidrage til beslutningsgrundlaget for en videnbaseret miljøpolitik og for Miljøministeriets og andre myndigheders administrative og forvaltningsmæssige opgaver på natur- og miljøområdet. DMU udfører endvidere opgaver for erhvervsliv og private.

Aftalen om samarbejdet tager udgangspunkt i Videnskabsministeriets vejledende retningslinier for aftaler mellem fagministerier og universiteter.

2. Formål

Nærværende kontrakt etableres med henblik på at regulere samarbejdet mellem Miljøministeriet og DMU i perioden 2009-2012.

Formålet med kontrakten er at etablere rammerne for et samarbejde mellem parterne, der skal sikre, at DMU gennemfører forskning, rådgivning og overvågning, der understøtter Miljøministeriets forvaltningsmæssige opgaver, samt har den viden og de kompetencer, der kræves for at levere forskningsbaseret myndighedsunderstøtning inden for de fagområder, der er omfattet af aftalen.

DMU's kompetenceområder omfatter fagområderne luftmiljø, miljøforhold og natur i ferskvand og marine vande, terrestrisk økologi, vildtbiologi og biodiversitet, miljøkemi og mikrobiologi, arktisk miljø og natur, samfundsvidenskabelig miljøanalyse samt integreret analyse af samspillet mellem samfundets aktiviteter og miljø- og naturforhold.

DMU's forskningsbaserede myndighedsunderstøtning omfatter følgende opgavetyper:

- løbende rådgivningsopgaver,

- ad hoc rådgivningsopgaver,
- overvågning og datavirksomhed (fagdatacentre),
- formidling og videnovertførsel, samt
- driftsopgaver i forbindelse hermed.

3. Kontraktens form og periode

Kontrakten er 4-årig og indgås for perioden 2009-2012 med årlige tilpasninger af opgaver og forlængelse af kontrakten. Særlige elementer af samarbejdet er specificeret i tilhørende bilag, herunder styrelsesspecifikke samarbejder.

Senest den 1. december i de følgende år skal parterne have genforhandlet kontrakten med et nyt 4-årigt sigte; den 1. december 2009 således for perioden 2010-2013. Kontraktforlængelse kan ske enten i form af et tillæg til nærværende kontrakt og justering af bilag eller i form af en ny kontrakt og nye bilag.

Den genforhandlede kontrakt underskrives. Der stiles mod, at der afholdes møde mellem ledelserne i Miljøministeriet og for Aarhus Universitet i forbindelse med kontraktunderskrivelsen.

4. Samarbejdsfora

DMU indgår i et formaliseret samarbejde med Miljøministeriet med henblik på at sikre gensidig information om, på den ene side forskningen og vidensopbygningen, og på den anden side den politisk/administrative indsats på natur- og miljøområdet. Det formaliserede samarbejde skal endvidere sikre opfølgning på nærværende kontrakt.

DMU indgår i følgende faste samarbejdsfora:

- Kontraktstatusmøder. Status for nærværende kontrakt drøftes på møder mellem DMU og Miljøministeriets By- og Landskabsstyrelse og/eller departement. Møderne holdes på direktionsniveau. Som udgangspunkt afholdes 2 møder per år.
- Miljøministeriets Forskningskoordinationsgruppe eller tilsvarende. Forskningskoordineringsgruppen behandler forskningsspørgsmål og udgør en del af Miljøministeriets beslutningsstruktur (direktionsniveau). Som udgangspunkt afholdes 2 møder per år.
- Bilaterale samarbejdsfora for DMU's direktion og styrelsesdirektionerne i Miljøministeriet. Der afholdes som udgangspunkt 1 årligt bilateralt møde mellem de relevante direktioner.
- Fælles møde mellem DMU's direktion og styrelsesdirektionerne i Miljøministeriet. Der afholdes som udgangspunkt 1 årligt fælles møde på direktionsniveau.
- Samarbejdsfora for DMU's forskningschefer og kontorchefer i Miljøministeriet. Der afholdes som udgangspunkt 2 årlige møder mellem de relevante enheder.
- Overvågningssekretariatene i DMU (FORS) og Miljøministeriet (MOS). Der afholdes møder efter behov, og som minimum 2 møder per år.

Herudover deltager DMU i en række mere opgavespecifikke samarbejdsfora, f.eks. i forbindelse med natur- og miljøovervågningsprogrammerne, Dataudvalg, Koordineringsudvalg for Digital Forvaltning m.fl.

5. Økonomi

Denne kontrakt omfatter Miljøministeriets bevilling til Miljøundersøgelser (Reservationsbevilling), som fremgår af bevillingslovenes § 23.31.01. Bevillingens størrelse fastsættes på de årlige bevillingslove. I bilag 1 angives finanslovsbevillingens rammer og forventninger til bevillingens anvendelse på visse større opgaver i DMU. Bilaget opdateres hvert år. DMU's årlige budgetter fremgår endvidere af DMU's årlige arbejdsprogrammer.

Ud over bevillingen fra Miljøministeriet hjemtager DMU bevillinger i konkurrence fra

forskningsråd, nationale og internationale forskningsprogrammer og andre brugere. DMU budgetterer med en årlig ekstern indtægt herfra af samme størrelse som bevillingen fra Miljøministeriet.

6. DMU's forpligtelser

DMU forpligter sig inden for de økonomiske rammer i bevillingen fra Miljøministeriet til,

1. at udføre strategisk, problemorienteret forskning inden for DMU's fagområder, med henblik på at myndighedsunderstøtning kan ske på et forskningsbaseret grundlag,
2. at gennemføre forskningsbaseret natur- og miljøovervågning og datavirksomhed iht. indgåede aftaler,
3. at levere forskningsbaseret rådgivning af Miljøministeriet og Råstofdirektoratet inden for fagområderne,
4. at formidle relevant information inden for fagområderne til Miljøministeriet, Råstofdirektoratet, andre interessenter og offentligheden.

Endvidere forpligter DMU sig til at vedligeholde de for opgavevaretagelsen nødvendige akkrediteringer, tidsregistreringssystemer og journalsystemer.

I forbindelse med eventuelle ønsker fra Miljøministeriet eller Råstofdirektoratet om løsning af opgaver, der ligger ud over de økonomiske rammer i bevillingen fra Miljøministeriet, forpligter DMU sig endvidere til at påtage sig disse mod betaling og forudsat, at den nødvendige kompetence og kapacitet er til stede eller kan etableres.

DMU udarbejder årlige arbejdsprogrammer med specifikke faglige målsætninger på alle fagområderne. Arbejdsprogrammalerne fastsættes efter drøftelser med samarbejdspartnerne i Miljøministeriet og Råstofdirektoratet.

DMU fremsender den 1. april hvert år en årsrapport til Miljøministeriet med en samlet redegørelse for opnåede resultater og opfyldelse af de kontraktmæssige forpligtelser i det foregående år. Denne redegørelse drøftes på et Forskningskoordineringsmøde med henblik på en strategisk drøftelse.

Forud for ovennævnte kontraktstatusmøder samt efter behov til de øvrige møder foreligger endvidere en status for gennemførelse af kontrakten/de relevante dele af kontrakten på det pågældende tidspunkt.

6.1 Synergi mellem forskning, overvågning og rådgivning

Parterne forventer, at DMU gør udbredt brug af mulighederne for synergieffekt fra samvirke mellem forskningen, overvågningen og den faglige rådgivning. Forskningsbaseret overvågning og rådgivning er et produkt af indhentede forskningsresultater og samtidig et input til fremtidig forskning. Aktiviteterne er fagligt tæt knyttet til forskningen og må i mange tilfælde betragtes som en del af denne. Gennem en hensigtsmæssig styring kan både det faglige udbytte og den samlede ressourceanvendelse optimeres ved et samvirke mellem de forskellige opgavetyper.

Parterne forventer endvidere, at DMU udnytter synergimulighederne ved samvirke mellem forskningen og myndighedsunderstøttelsen og AU's øvrige områder, som er uddannelse og innovation. Parterne undersøger løbende muligheder for og omkostninger ved at udvide myndighedsunderstøttelsen gennem at inddrage andre dele af AU.

6.2 Ressourceanvendelse til forskning, overvågning og rådgivning

Parterne er enige om at udvise fleksibilitet, således at forholdet mellem ressourceanvendelsen til henholdsvis forskning og overvågning og rådgivning mv. løbende tilpasses til de aktuelle behov.

Parterne er enige om at tilstræbe, at der set over en længere periode anvendes ca. 40% af bevillingen til forskning og ca. 60% af bevillingen til myndighedsunderstøttelse. Andelen afsat til forskning er mindre end for sammenlignelige kontrakter pga. omfanget af overvågningsopgaver under kontrakten.

Omkostningerne til forskning medregnes ved opgørelsen af de samlede offentlige udgifter til forskning, udvikling og innovation.

6.3 Strategisk forskning

Varetagelse af myndighedsunderstøtningen af Miljøministeriet og Råstofdirektoratet forudsætter tilstedeværelsen af de nødvendige kompetencer til at vejlede på højt kvalificeret niveau.

I overensstemmelse hermed forpligter DMU sig til:

- at forskningsaktiviteterne prioriteres i overensstemmelse med de aftalte fagområder
- at forskningsaktiviteterne er af høj international standard
- at søge at fastholde en høj forskningsaktivitet inden for fagområderne ved at anvende forskningsressourcerne under nærværende kontrakt til at tiltrække yderligere ressourcer fra tredjepart¹
- at styrke vidgrundlaget for myndighedsunderstøtningen gennem samarbejde med andre nationale eller internationale forskningsinstitutioner

I forbindelse med forskningen bidrager DMU gennem forskeruddannelse og ph.d. vejledning mv. til videnoverførsel og rekrutteringsgrundlaget for eksperter på natur- og miljøområdet.

Formålet med integration af sektor- og universitetsforskningen er, at sektorforskningen skal bidrage yderligere til universitetsundervisningen, og at universitetsforskningen inddrages yderligere i myndighedsunderstøtningen. Det er en forudsætning, at udveksling af ressourcer mellem DMU og de øvrige universitetsenheder sker efter klare retningslinier for økonomi og instruktionsforhold. Såfremt udveksling af ressourcer mellem DMU og de øvrige universitetsenheder medfører økonomiske konsekvenser for DMU's myndighedsunderstøtning, skal disse foreligge belyst og aftales med Miljøministeriet.

6.4 Forskningsbaseret overvågning og datavirksomhed

Det overordnede ansvar for den danske natur- og miljøovervågningen er placeret i Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen. Hovedformålet med overvågningen er, at resultaterne kan anvendes i natur- og miljøforvaltningen. Overvågningen er således behovsstyret og prioriteres i forhold til de ressourcemæssige rammer og de samfundsmæssige behov for viden om tilstanden i natur og miljø. Rammer og behov fastsættes af Miljøministeriet.

Inden for disse rammer varetager DMU overvågnings- og dataopgaver i et tæt samarbejde med de øvrige aktører i overvågningen, herunder Miljøministeriets centrale og decentrale enheder. DMU er fagdatacenter på natur- og biodiversitet, ferskvand, det marine miljø, landovervågning og luftmiljø. DMU udfører en forskningsbaseret natur- og miljøovervågning, hvori fagdatacentrene er centrale elementer. Samspejlet mellem forskning og overvågning sikrer, at den nyeste viden om bl.a. metoder og årsagssammenhænge løbende inddrages i overvågningen og tolkningen af overvågningsresultaterne. DMU varetager desuden specifikke overvågningsprogrammer vedrørende de åbne farvande, visse arter og bestande samt luftmiljø.

I overensstemmelse hermed forpligter DMU sig til:

---

¹ Midler under nærværende kontrakt kan anvendes som medfinansiering af forskning og udvikling, der ligger inden for kontraktens kerneområder. Det forudsættes, at DMU herved i betydeligt omfang øger mulighederne for at understøtte Miljøministeriet og opfylde forpligtelserne i henhold til denne kontrakt.

- at varetage overvågnings- og dataaktiviteter i henhold til specifikke aftaler med Miljøministeriet, herunder national og international rapportering af resultater og data,
- at gennemføre forskning til brug for vurdering af overvågningsresultaterne og udvikling af overvågningsprogrammerne.

6.5 Forskningsbaseret rådgivning

DMU yder en forskningsbaseret rådgivning, der hviler dels på et omfattende datagrundlag fra mange års forskning og overvågning på natur- og miljøområdet, dels på ny og opdateret viden fra aktuelle og fremadrettede forskningsaktiviteter. Forskningsbaseret rådgivning forudsætter tilstedeværelsen af forskning og kompetence af høj videnskabelig kvalitet på de områder, hvor rådgivningen finder sted. Af hensyn til anvendeligheden skal rådgivningen foreligge på et adækvat tidspunkt i forhold til de administrative beslutningsprocesser.

DMU's rådgivning af Miljøministeriet og Råstofdirektoratet for Grønland omfatter følgende opgavetyper inden for de aftalte fagområder.

- Ad hoc rådgivning. Akutte ad hoc opgaver omfatter faglige bidrag til minister, departement, styrelser og Råstofdirektoratet i Grønland på en række områder, fx bidrag til svar på folketings-spørgsmål, regelarbejde, henvendelser og pressesager, samt korte besvarelser, redegørelser, udredninger mv. til minister, departement, styrelser, Råstofdirektoratet i Grønland.
- Løbende rådgivning omfatter opgaver af længerevarende eller mere fast karakter. Der er tale om fx miljøtilstandsvurderinger, risikovurderinger, analyse- og udviklingsopgaver, samt om deltagelse i udvalg, ekspertgrupper og internationalt arbejde mv.

I forbindelse med varetagelsen af rådgivningsopgaverne forpligter DMU sig til:

- at opretholde den nødvendige infrastruktur og faglige rådgivningsberedskab inden for kerneområderne, herunder at de nødvendige bygninger, laboratorier og udstyr mv. er til stede. Ekstraordinære behov for kapitalapparat kan drøftes med Miljøministeriet.
- at anvende personale med relevant kompetence til at løse rådgivningsopgaverne og at sikre løbende kompetenceudvikling af personalet,
- at sikre den fornødne fleksibilitet i opgavevaretagelsen til at tilgodese akutte opgaver, som af Miljøministeriet gives første prioritet,
- at formidle rådgivningen i en form og et sprog, der er afpasset til rekvisitens formål, og inden for de tidsfrister, der er aftalt,
- på eget initiativ løbende at vurdere, hvilke sager, der kan blive aktuelle for myndighederne i fremtiden og formidle dette til de relevante institutioner.

6.6 Formidling

Parterne ønsker at udbrede og nyttiggøre resultaterne af videnopbygningen på natur- og miljøområdet gennem information rettet mod interessenter og offentlighed.

DMU formidler viden og data om miljø og natur til brugere og samarbejdspartnere og faglig information af offentligheden. De primære målgrupper er miljøsektoren, undervisningssektoren og samfundet generelt. DMU vil opretholde Internettet som det centrale formidlingsredskab med offentlig adgang til publikationer, rapporter, data samt populærfaglig formidling.

DMU forpligter sig til:

- løbende at informere Miljøministeriet om resultater af forskningsaktiviteter, rapporter, nyheder, konferencer, internationalt samarbejde og lignende med relevans for ministeriets arbejde,
- at orientere Miljøministeriet forud for udsendelse af nyheder og rapporter mv. med et indhold, der kan være af væsentlig betydning for den politiske dagsorden eller offentlige debat. I forbin-

delse med nyheder om sådanne emner sendes en tidlig orientering til Miljøministeriets departement med henblik på, at Miljøministeriet kan forberede sig på offentliggørelse af nyheden.

Parterne har indgået en aftale omkring orientering og offentliggørelse af rapporter m.v., som bl.a. indebærer kvartalsvis fremsendelse af en rapport pipeline fra DMU til Miljøministeriet med opfølgning på de enkelte offentliggørelser efter behov.

7. Miljøministeriets forpligtelser

Miljøministeriet leverer det nedenfor beskrevne grundlag for det løbende arbejde i DMU og for planlægningen og prioriteringen af forskningen og den forskningsbaserede myndighedsunderstøtning fx i form af information om ministeriets strategier, allokering af midler mv.

Miljøministeriet forpligter sig til

- at bruge bevillingen opført under § 23.31.01 "Miljøundersøgelser" på DMU. Bevillingens størrelse fastsættes på de årlige finanslove. Pålægges Miljøministeriet besparelser eller effektiviseringer vil bevillingen til DMU også skulle bidrage til at dække disse,
- løbende at informere DMU om politiske og forvaltningsmæssige strategier, handlingsplaner, og andre initiativer og forhold af betydning for DMU's forskning og forskningsbaserede overvågning og rådgivning,
- at være reference for AU og DMU, og give tilladelse til at bruge nærværende kontrakt i DMU's og universitetets generelle markedsføring,
- at omtale nærværende kontrakt på ministeriets danske og engelsksprogede hjemmeside med et link til DMU's hjemmeside.

8. Forskningsfrihed, rettigheder, offentliggørelse af forskningsresultater

DMU har fuld frihed til valg af forskningsmetode.

DMU har ret og pligt til – medmindre andet aftales - at offentliggøre eller på anden vis (f.eks. gennem undervisning) nyttiggøre alle resultater af forskningsprojekter og fra overvågnings- og rådgivningsopgaver, der løses under nærværende kontrakt. DMU og Miljøministeriet aftaler konkret offentliggørelse af fremtidige rapporter, som udgives i medfør af DMU's opgaver under natur- og miljøovervågningsprogrammerne.

Parterne har indgået en aftale omkring orientering og offentliggørelse af rapporter mv. (se afsnit 6.6 Formidling) med henblik på tilfælde, hvor offentliggørelse kan være tidskritisk for myndighedsudøvelsen.

8.1 Særligt vedrørende overvågningsdata og tilknyttede systemer

I forbindelse med miljø- og naturovervågningen og i rådgivnings- og forskningsprojekter indsamler, kvalitetssikrer, bearbejder og vurderer DMU store datamængder. DMU har i den forbindelse udviklet et antal databasesystemer og databaseprogrammer og varetager for Miljøministeriet ansvaret for, at der findes og vedligeholdes en national, kvalitetssikret, opdateret datasamling indenfor fagdatacentrenes fagområder. Der er udarbejdet en oversigt over de pågældende data, databaser og datamodeller med tilknyttede systemer (Notat: Oversigt over data, databaser og datamodeller med tilknyttede systemer. November 2007).

I Videnskabsministeriets vejledende retningslinier om "Immaterielle rettigheder i forbindelse med forskningsbaseret myndighedsbetjening" er hovedreglen, at universiteterne overtager de immaterielle rettigheder fra de tidligere sektorforskningsinstitutioner, og at alle immaterielle rettigheder, der opstår på universitetet i medfør af en aftale om forskningsbaseret myndighedsbetjening, forbliver universitetets ejendom. Undtaget fra hovedreglen er data, registre, databaser og systemer, som

vedligeholdes af universitetet for myndigheden. For disse aktiver forbliver rettighederne i fagministeriet.

I kontrakten for 2007 aftalte Miljøministeriet og DMU/AU fælles ejerskab til data, databaser og tilknyttede systemer, som DMU indsamler eller har udarbejdet for Miljøministeriet, jf. nedenstående punkt 1-8. Baggrunden for aftalen er, at de pågældende data, databaser og tilknyttede systemer er af grundlæggende betydning for Miljøministeriets myndighedsudøvelse og ligeledes af grundlæggende betydning for DMU's miljø- og naturforskning. Ingen af partnerne kan således give afkald på ejerskabsforholdene. Parterne er derfor enige om, at fælles ejerskab fortsat er en hensigtsmæssig løsning, og at aftalen videreføres i nærværende kontrakt.

Parterne er enige om, at:

1. Miljøministeriet har det overordnede ansvar og beslutningskompetence for varetagelse af myndighedsopgaverne, herunder ift ministeriets behov for rapportering af data til Folketing, EU og internationale fora. Justeringer i DMU's opgaver sker efter aftale med DMU,
2. fagdatacenteraktiviteterne er centrale elementer i det fremtidige samarbejde, herunder de faglige opgaver med kvalitetssikring, beregninger, rapporteringer o. lign.
3. myndighedsdata fortsat indsamles til, og lagres i fælles databaser, og at data fortsat gøres direkte og let tilgængelige for Miljøministeriets og DMU's medarbejdere og offentligheden,
4. DMU fortsat yder Miljøministeriet professionel faglig rådgivning om data, databaser og datamodeller, samt at DMU fortsat varetager kvalitetssikring og opdatering af data og vedligehold og udvikling af databaser og datamodeller mv.
5. Ved eventuel udlicitering etablerer DMU ikke tekniske vanskeligheder ift datahåndtering, men stiller – uden beregning for disse – kopi af data, databaser og datamodeller til rådighed, der er veldokumenteret og implementeret med standardiserede løsninger. Eventuel anden medvirken fra DMU til udlicitering skal aftales nærmere.
6. data, databaser og tilknyttede systemer, som DMU har indsamlet eller udarbejdet for Miljøministeriet, er parternes ejendom i fællesskab. Det fælles ejerskab indebærer ubegrænset brugsret for begge parter, dog således at den ene parts brug ikke må indskrænke brugsmulighederne for den anden part. Ligeledes skal data være offentligt tilgængelige.
7. i tilfælde af ophør af samarbejdet på dataområdet – fx i forbindelse med konkurrenceudsættelse - tages udgangspunkt i Videnskabsministeriets retningslinier om "Immaterielle rettigheder i forbindelse med forskningsbaseret myndighedsbetjening". Ejendomsretten til myndighedsrelaterede data, databaser og tilknyttede systemer overgår således til Miljøministeriet, og DMU bevarer sin tidsubegrænsede brugsret også til data, der opsamles efter det tidspunkt, hvor samarbejdet ophører. Evt. fortrolige data er undtaget herfra. Miljøministeriet sikrer, at DMU's brugsret fremgår af udbudsmaterialet, og at der indgås aftaler for tredieparts levering af de berørte data, databaser og datamodeller til DMU.

9. IT, geografisk infrastruktur og arealdata

Samarbejdet på IT området mellem Miljøministeriet og DMU videreføres i henhold til aftale herom indgået mellem Miljøministeriets Center for Koncernforvaltning og DMU. Denne aftale er nu overført til KMS som led i nedlæggelsen af CFK. Aftalen forventes at udløbe i 2009 som følge af et ønske fra AU om, at DMU sammen med det øvrige universitet kobles til det danske forskningsnet.

Samarbejdet om geografisk infrastruktur og anvendelse af Kort- og Matrikelstyrelsens data videreføres i henhold til aftale herom indgået mellem Kort- og Matrikelstyrelsen og DMU (bilag 5).

10. Konkurrenceudsættelse

I henhold til Videnskabsministeriets vejledende principper for aftaler mellem universiteter og ministerier om myndighedsbetjening kan Miljøministeriet vælge at konkurrenceudsætte aktiviteter un-

der kontraktbevillingen. Konkurrenceudsættelse kan tidligst finde sted fra og med 2009 og skal meddeles DMU med et års varsel i forbindelse med drøftelse af kontrakten.

Ved en eventuel konkurrenceudsættelse tages udgangspunkt i Videnskabsministeriets vejledende retningslinier herom. Under hensyn til habilitetsreglerne i konkurrencelovgivningen er parterne enige om, at DMU's rolle som rådgiver for Miljøministeriet ikke må forringe DMU's mulighed for at byde på opgaver, som Miljøministeriet ønsker at konkurrenceudsætte, og sikrer de nødvendige procedurer i forbindelse hermed.

Parterne er endvidere indstillet på at indgå evt. nødvendige aftaler om relevant kapitalapparat og investeringer heri, såfremt aktiviteter flyttes fra DMU som følge af konkurrenceudsættelse, jfr. gældende regelsæt, herunder Finansministeriets Cirkulære nr. 159 af 27. december 2002 om udbud og udfordring af statslige drifts- og anlægsopgaver med tilhørende vejledning samt Universits- og Bygningsstyrelsens notat af 18. juni 2008 om "Konkurrenceudsættelse af forskningsbaseret myndighedsbetjening.

11. Konfliktløsning ved tvister eller misligholdelse

Tvistigheder om kontrakten, fx om misligholdelse, søges løst ved forhandling mellem kontraktens parter. Ved fortsat uenighed forelægges sagen AU's rektor og Miljøministeriets departementschef med henblik på forhandling/mægling. Videnskabsministeriet kan evt. inddrages.

Opnås ikke en løsning ad denne vej udpeger de to parter i fællesskab en opmand til løsning af striden.

12. Ændring af nærværende kontrakt

Sker der væsentlige ændringer i omfang eller indhold af de opgaver, som kontrakten omfatter, eller i forudsætningerne for kontrakten, kan begge parter forlange kontrakten genforhandlet.

Spørgsmålet om genforhandling tages op på kontraktstatusmøderne mellem DMU og Miljøministeriet.

Der er en gensidig forpligtelse til orientering om væsentlige ændringer hurtigst muligt.

13. Betalingsbetingelser

Miljøministeriet overfører bevillingen under nærværende kontrakt til DMU med 1/12 hver måned iht. likviditetsopfyldelse i staten.

Miljøministeriet kan indgå aftaler med DMU om køb af ydelser, der ligger ud over nærværende kontrakt. Aftaler om sådanne ydelser bør indgås som fastpriskontrakter.

14. Påtegning

Dato: 27-5-09

Dato:

Marianne Thyrring
Departementschef, Miljøministeriet

Jens Bigum
Bestyrelsesformand, Aarhus Universitet

Bilag til DMU's kontrakt 2009-2012 med Miljøministeriet: Økonomi

1. Rammer og budgetteringsforudsætninger 2009

Miljøministeriets reservationsbevilling vedrørende Miljøundersøgelser fremgår af bevillingslovenes § 23.31.01 "Miljøundersøgelser". Bevillingens størrelse fastsættes på de årlige bevillingslove og omfanget af overførslen fra Miljøministeriet til Danmarks Miljøundersøgelser er først bindende når finansloven er endelig vedtaget.

Tabel 1

Oversigt over den økonomiske ramme for kontrakten

	mio. kr.	2009	2010	2011	2012
Udgiftsbevilling		156,7	147,5	144,6	141,9
Indtægtsbevilling ¹⁾		1,2	1,0	1,0	1,0
Frigørelse af 1 % opsparring fra 2008 efter FM's retningslinjer ²⁾		1,3	-	-	-
Overføres fra MIM til DMU ³⁾		158	147,5	144,6	141,9

¹⁾ Der overføres 1,2 mio.kr. til Miljøministeriet fra § 38.81.04.30 Overførsel til Fødevareministeriet og Miljøministeriet vedrørende pesticidafgiftsordningen til dækning af udgifter til aktiviteter vedrørende bekæmpelsesmidler i 2009.

²⁾ Finansministeriet udmelding om obligatorisk opsparring på 1% af ministeriernes driftsramme i 2008 med henblik på tilbageførsel i 2009 afhængigt af konjunktursituationen.

³⁾ Pålægges Miljøministeriet andre besparelser eller effektiviseringer vil bevillingen til DMU også skulle bidrage til at dække disse.

Bevillingen i 2009 anvendes af DMU under følgende budgetteringsforudsætninger:

- DMU's budgetmæssige udgangspunkt til opgaver vedrørende natur- og miljøovervågning (NO-VANA) er i 2009 60,6 mio.kr. , hvor 57,0 mio.kr. er indeholdt i basisbevillingen og 3,6 mio.kr. tilføres DMU på TB fra By- og Landskabsstyrelsen.
- DMU anvender 15,4 mio.kr. til opgaver vedrørende overvågning- og videnopbygning på vildtforvaltningsområdet. Den konkrete budgettering heraf aftales med Skov- og Naturstyrelsen.
- DMU anvender 5,9 Mio.kr. til opgaver vedrørende understøtning af Grønlands Hjemmestyre på natur- og miljøområdet. Den konkrete budgettering aftales med Råstofdirektoratet.
- DMU varetager arbejdet med emissionsopgørelse af klimagasser for Klima- og Energiministeriet. Det er aftalt mellem Miljøministeriet og Klima- og Energiministeriet, at udgifterne til de 6 årsværk, der udfører dette arbejde, fortsat dækkes af bevillingen fra Miljøministeriet. Der er mellem Miljøministeriet og DMU indgået en aftale om en flerårlig fleksibel finansiering af emissionsopgørelserne.

2. Varsling af konkurrenceudsættelse

Miljøministeriet har orienteret DMU om, at ministeriet som et led i opfølgningen på sektorforskningsreformen undersøger DMU's opgaveportefølje med henblik på i 1. halvår 2009 eventuelt at varsle en første konkurrenceudsættelse af mindre omfang af konkrete opgaver vedrørende den forskningsbaserede myndighedsrådgivning. DMU har i dette første tilfælde accepteret en afvigelse fra aftalen i kontrakten (afsnit 10) om et års varsel af konkurrenceudsættelse. Afvigelsen vedrører konkurrenceudsættelse af konkrete opgaver af mindre omfang (ca. 5 mio. kr, eller ud over denne beløbsgrænse, hvis det er praktisk muligt for DMU at tilpasse sine aktiviteter i forhold til opgavens omfang og bemanning), som Miljøministeriet varsler DMU om i 1. halvår 2009. Afvigelsen indebærer, at et udbud af sådanne opgaver kan finde sted allerede i 2009, samt at overdragelse af opgaverne til en eventuel ny leverandør tidligst kan finde sted 9 måneder efter Miljøministeriet har meddelt DMU sin beslutning herom.

Miljøministeriet har endvidere oplyst, at en næste fase af konkurrenceudsættelse vil blive tilrettelagt mhp. varsling i forbindelse med drøftelserne af kontrakten for 2010-2013.

3. Samarbejde på IT området (kontraktens punkt 9)

DMU har hidtil trukket på Miljøministeriets fælles IT services og IT faciliteter og bidrager løbende økonomisk og ressourcemæssigt hertil. DMU har orienteret Miljøministeriet (KMS) om, at AU nu ønsker universitetets institutioner koblet til forskningsnettet, som udgør den fælles netværksinfrastruktur for universitetet. Det medfører, at DMU i 2009 forventer at hjemtage de dele af Miljøministeriets fælles IT services, som DMU aktuelt trækker på. De økonomiske konsekvenser heraf, som af DMU anslås til ca. 1,5 mio. kr. årligt, skal aftales mellem AU og Miljøministeriet.

4. DMU's budget 2009

DMU budgetterer i 2009 med nedenstående indtægter og udgifter. Budgettet afspejler DMU's forventninger til bevilling fra Miljøministeriet, tildeling af globaliseringsmidler, hjemtagelse af eksterne forskningskontrakter mv. samt omkostninger vedrørende løn, drift, husleje mv.

Budget 2009 14.12.2009	
INDTÆGTER	Mio Kr
A. HOVEDKONTRAKT MED MILJØMINISTERIET	
Driftsramme	147,9
Huslejeordning, overheadreform	8,8
Frigørelse 1% opsparing fra 2008	1,3
<i>A1. FL 2009 i alt</i>	<i>158,0</i>
Overførsel til DJF, fosforrisikoarealer	-1,5
Rest Novana	3,6
<i>A2. Reguleringer i alt 2009</i>	<i>2,1</i>
A. HOVEDKONTRAKT MED MILJØMIN. I ALT	160,1
B. ØVRIGE INDTÆGTER	
Eksterne FoU kontrakter	189,7
Globaliseringsmidler via AU	19,6
B ØVRIGE INDTÆGTER i alt	209,3
C. INDTÆGTER I ALT (A+B)	369,4
OMKOSTNINGER	
Løn	218,6
Drift eksternt, afskrivning	114,6
Husleje	27,9
Bidrag AU Fælles	8,2
F. SAMLEDE OMKOSTNINGER	369,4
RESULTAT	0,0

5. Fordeling på forskning, rådgivning, overvågning, undervisning og formidling

DMU's samlede omkostninger fordeler sig i budgettet for 2009 på aktivitetstyper som vist i nedenstående tabel:

Omsætning fordelt på opgavetype	R 2007	B 2008	B 2009
Forskning	41%	51%	54%
Overvågning	32%	30%	27%
Rådgivning, myndigheder	18%	13%	10%
Rådgivning, øvrige	6%	3%	4%
Formidling	1%	1%	0%
Undervisning (ph.d. og øvrig)	2%	2%	4%

Bilag 1) Økonomiske rammer [2009]
Bilag til kontrakt mellem DMU, AU og Miljøministeriet 2009-2012

Af den budgetterede bevilling fra Miljøministeriet på 158 mio. kr. i 2009 tilstræbes ca. 40 % anvendt til forskning.

DMU's forskningsbaserede myndighedsunderstøttelse af By- og Landskabsstyrelsen 2009-2012

Indhold

1. Natur- og miljøfaglige kompetenceområder
2. Forskningsbaseret rådgivning og konkrete myndighedsopgaver
3. Internationale aftaler, konventioner m.v.
4. Særlige behov for myndighedsunderstøttende forskning

1. Natur- og Miljøfaglige kompetenceområder

Inden for By- og Landskabsstyrelsens ressort forpligter DMU sig over for Miljøministeriet til at vedligeholde og videreudvikle kompetencer og viden inden for følgende natur- og miljøfaglige områder:

- **Vandområdet**, herunder oplandsanalyser; vandløb og ådale; klimaeffekter på ferske og marine økosystemer; eutrofiering i fersk- og brakvandssøer samt marine områder; miljøfremmede stoffer i ferskvand og marine områder; fagdatacentre for Ferskvand, Landovervågning og Marine områder. Endvidere økologiske modeller, forvaltningsmodeller, indikatorer og evaluering af indsatsplaner på havmiljøområdet.
- **Naturområdet**, herunder bestemmelse af naturtyper, forvaltningsmæssige effekter i naturlige og semi-naturlige terrestriske og akvatiske habitater, vurdering af trusler mod naturtilstanden, fagdatacentre og dataanalyser.
- **Byer og Planområdet**, herunder tværfaglige analyser af miljø og samfund; miljøgeografisk analyse af det åbne land;
- **Generel miljøøkonomi**, herunder samfundsøkonomiske beslutningsværktøjer og cost-benefit analyser ved implementering af Vandrammedirektivet;
- **Overvågningsområdet**, DMU's opgaver på overvågningsområdet relaterer sig bredt til Miljøministeriets styrelser, hvorfor der dels er henvisninger til DMU's overvågningsopgaver i de enkelte bilag dels er der et særligt notat, der beskriver DMU's overvågningsopgaver. Notatet beskriver DMU's opgaver i forhold til koordinering og rådgivning, fagdatacenteropgaver og konkrete overvågningsopgaver. Da Miljøministeriets Miljøovervågningssekretariat er placeret i By- og Landskabsstyrelsen opremses i nedenstående afsnit 2 hovedoverskrifterne for DMU's overvågningsopgaver.

DMU's kompetencer, videnopbygning og forskning inden for de ovenstående miljøfaglige områder vedligeholdes løbende og videreudvikles, så DMU er i stand til at varetage nedenstående rådgivnings- og myndighedsopgaver på et højt fagligt niveau.

By- og Landskabsstyrelsen kan herudover rekvirere opgaver hos DMU. Disse er ikke nærmere beskrevet nedenfor, idet der løbende indgås opgavespecifikke kontrakter og aftaler med DMU herom. Rammerne for indgåelse af disse kontrakter og aftaler fremgår af relevant lovgrundlag, samt af andet relevant lovgrundlag herunder lov om strategisk forskning, EU's regler for udbud mv.

2. Forskningsbaseret rådgivning og konkrete myndighedsopgaver

Implementering af Vandrammedirektivet, Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivet og Havstrategidirektivet er i disse år en væsentlig og prioriteret opgave for Miljøministeriet. DMU leverer faglig rådgivning, analyser, værktøjer m.v. til understøttelse af implementering, jf. også kontraktens tekst herom. Rådgivning omfatter

Bilag 2: DMU's opgaver relateret til By- og Landskabsstyrelsen (BLST)
Bilag til kontrakt mellem DMU, AU og Miljøministeriet 2009-2012

også Miljøministeriets 7 Miljøcentre. Derudover er det en prioriteret opgave at sikre overleveringen af naturforvaltningen til kommunerne. DMU leverer faglig rådgivning til BLST i den forbindelse.

I det følgende beskrives en række konkrete områder hvor DMU rådgiver Miljøministeriet eller varetager opgaver for Miljøministeriet. I 2009 vil DMU's rådgivning på en række af de nedennævnte områder relatere sig til indsatsen som følge af Regeringens strategi om Grøn Vækst.

Overvågningsopgaver (opgaverne er yderligere beskrevet i særskilt notat)

- DMU bidrager med faglig koordinering og rådgivning inden for den aftalte ramme i henhold til den statslige natur- og miljøovervågning.
- DMU driver og har ansvaret for fagdatacentrene inden for områderne: Luft (baggrundsovervågning, luftkvalitet i byerne, emissioner); Landovervågning; Natur (arter og terrestriske naturtyper); Ferskvand (vandløb, søer og hydrometri); og Marin (kystvande og åbne marine områder). I tilknytning til fagdatacenteropgaverne bidrager DMU med faglig rådgivning til Miljøministeriet om data, databaser og datamodeller og varetager vedligeholdelse og udvikling af de tilknyttede databaser.
- DMU varetager styringsgruppeformandsposten for Atmosfæren

Oplandsanalyser

- DMU foretager årlige analyser af status for implementering af virkemidler.
- DMU bidrager til udarbejder værktøjer der kan beregne effekten af forskellige virkemidler i oplande i forbindelse med udarbejdelse af indsatsplaner.
- DMU bidrager til udvikling af ny metode til beregning af næringsstoftransport til marine områder.

Vandløb, søer og ådale

- DMU rådgiver vedrørende EU-interkalibrering af vandløb og søer.
- DMU rådgiver om ferske akvatiske økosystemer og naturtyper.

Marine områder

- DMU rådgiver vedrørende marine økosystemer og marine naturtyper, fysisk- og økologiske modeller og forvaltningsmodeller
- DMU rådgiver vedrørende EU-interkalibrering af marine kystvande og åbne marine områder
- DMU rådgiver vedrørende arbejde i HELCOM og OSPAR
- DMU rådgiver vedrørende gennemførelse af Havstrategidirektivet

Olieforurening - analyser

- DMU gennemfører "Fingeraftryksanalyser" fra olieforureninger på havområdet, som led i forureningsbekæmpelsen på havområdet iht. aftale mellem Forsvarsministeriet og Miljøministeriet.

Klimaeffekter på økosystemerne

- DMU bidrager med rådgivning om klimaeffekter på såvel akvatiske som terrestriske økosystemer.

Miljøfarlige stoffer

- DMU rådgiver vedrørende miljøfarlige stoffer (miljøfremmede stoffer og tungmetaller) i forbindelse med implementering og administration af Vandrammedirektivet og dets datterdirektiver.
- DMU varetager funktionen som referencelaboratorium for miljøfremmede stoffer
- DMU rådgiver vedrørende samspillet mellem belastning af miljøfarlige stoffer og effekter hos fisk, herunder forekomst af misdannede fisk og anvendelse af indikatorer.
- DMU rådgiver om problemstillinger vedrørende misdannet ålekvabbeyngel.
- DMU rådgiver Miljøministeriet vedrørende miljøfremmede stoffer der indgår i screeningsprojekter

Kemiske analyser og prøvetagning

- DMU rådgiver om generelle forhold om analysemetoder til kontrolformål, til kvalitetssikring af analyser og prøvetagning og til vurdering af koncentrationen af opløste tungmetaller i vandmiljøet.

Bilag 2: DMU's opgaver relateret til By- og Landskabsstyrelsen (BLST)
Bilag til kontrakt mellem DMU, AU og Miljøministeriet 2009-2012

Miljøøkonomi og regulering

- DMU rådgiver vedrørende implementering af Vandrammedirektivet. Rådgivning vedrører værdisætning af gevinster ved realisering af målene om god økologisk tilstand, modeller til opgørelse af omkostninger ved lokaliseret miljøindsats, omkostningseffektiv implementering af EU's Vandrammedirektiv.

Vurdering af naturtilstand

- DMU rådgiver om udvikling af nye tilstandssystemer, datagrundlag mm og om rækkevidden af de allerede udviklede. DMU bidrager til udvikling af indikatorer.

Synergi mellem vand- og naturindsatsen

- DMU rådgiver om synergi henholdsvis modstridende interesser mellem vand- og naturindsatsen. Det vedrører f.eks. Ådalsprojekters betydning for naturbeskyttede arealer, forholdet mellem vandindsatsen og fuglebeskyttelse mm. DMU rådgiver ligeledes om synergi/modstrid mellem natur- og vandplanlægning samt fysisk planlægning.

Naturforvaltning og effektvurdering

- DMU rådgiver om metoder til og effekten af tiltag til at sikre eller genoprette naturtilstanden, f.eks. i relation til N-belastning, forstyrrelser og tilgroning.

INSPIRE direktivet.

- DMU deltager i gennemgang og besvarelse af høringsmateriale vedrørende udkast til dataspecifikationer for de datatemaer som BLST finder relevante.

Det Europæiske Miljøagentur - EIONET

- DMU varetager Danmarks funktion som National Focal Point (NFP) under EEA regi. NFP er ansvarlig for samarbejde og udveksling af miljødata og information med EEA og the European Topic Centers (ETCs) samt koordinerer i samarbejde med BLST nationale aktiviteter i forhold til EEA. NFP vedligeholder og udvikler i den forbindelse det nationale netværk og formidler kontakter, anmodninger og leveringer på nationalt og EU niveau. Opgaven går på tværs af Miljøministeriets faglige styrelser, men er forankret i BLST, idet BLST varetager bestyrelsesopgaver.
- DMU rådgiver og bidrager efter aftale med BLST eller anden styrelse til arbejdet med udvikling og implementering af SEIS (Shared Environmental Information Systems). Arbejdet er dels forankret til DMU's rolle som NFP, men er også bredere relateret til EU-kommissionens arbejde.

3. Internationale aftaler, konventioner m.v.

Inden for By- og Landskabsstyrelsens ressort er DMU ansvarlig for en række opgaver der sikrer at Danmark lever op til sine forpligtelser i medfør af internationale konventioner, EU-direktiver m.v. Opgaverne er primært knyttet til Danmarks internationale rapporteringer, samt til varetagelse af Danmarks interesser og forpligtelser i tilknytning til arbejdet i en række arbejds- og ekspertgrupper i EU og i regi af internationale konventioner som Danmark har ratificeret.

Derudover bidrager DMU på anmodning til Miljøministeriets mødeforberedelse.

Vandrammedirektivet

DMU rådgiver om og bistår ved sammenstilling af overvågningsdata til brug for rapporteringer til EU vedrørende vandrammedirektivet. Proces og tidsrammer aftales konkret med BLST.

DMU deltager i arbejdsgrupper:

- DMU bidrager med rådgivning og deltager efter aftale i møder i arbejdsgrupper under Fællesstrategien, herunder vedrørende interkalibrering,
- DMU varetager opgaverne i samarbejde og efter aftale med Miljøministeriet i regi af arbejdsgruppen CMA (Chemical Monitoring Activity) vedrørende kemisk monitoring og er tilknyttet projektorganiseringen i Miljøministeriet vedrørende prioriterede stoffer under vandrammedirektivet.

Bilag 2: DMU's opgaver relateret til By- og Landskabsstyrelsen (BLST)
Bilag til kontrakt mellem DMU, AU og Miljøministeriet 2009-2012

Habitatdirektivet

- DMU deltager i arbejdsgruppen, Reporting Group, samt deltager i ad hoc ekspertgrupper efter aftale med BLST.
- DMU bidrager med data og faglige vurderinger til udarbejdelse af Artikel 17 afrapportering hvert 6. år.
- DMU er national datakoordinator
- DMU deltager i biogeografiske møder/workshops efter aftale
- DMU bidrager med løbende kommentering på rapporter og dokumenter

Fuglebeskyttelsesdirektivet

- DMU deltager i diverse møder/workshops efter aftale med BLST
- DMU bidrager med løbende kommentering på rapporter og dokumenter

Ramsarkonventionen

- DMU bidrager til den nationale rapportering

European Platform for a Biodiversity Research Strategy (EPBRS)

EPBRS er et europæisk fælles policy maker-forskerforum, der har til formål at bidrage til forskning med relevans i forhold til at opfylde målet om at standse tabet af biologisk mangfoldighed inden 2010. Der er nedsat en dansk EPBRS-baggrundsgruppe, der udover DMU og MIM bl.a. omfatter universiteter naturhistorisk museum og DanBiF.

Biodiversitetskonventionen

- DMU har et fagdataansvar for biodiversity topic centre i Paris i forbindelse m. EEA. DMU's bidrag er relevant i forhold til konventionens faglige og videnskabelige komité (SBSTTA) og de faglige ad-hoc-arbejdsgrupper, der bliver nedsat herunder, samt i forbindelse med udarbejdelse af afrapportering og høringer indenfor konventionen.
- DMU har bidraget i forbindelse med arbejdet med at opstille indikatorer for 2010-biodiversitetsmålet.

Fiskevandsdirektivet

- DMU er dataleverandør

ICES, Working Group for Seabird Ecology

- DMU deltager i et årligt, ugelangt arbejdsmøde, hvor Working Group for Seabird Ecology (WGSE) behandler aktuelle emner eller besvarer direkte spørgsmål fra myndigheder eller internationale institutioner (typisk ICES, OSPAR).

HELCOM¹ og OSPAR²

- DMU deltager efter aftale med BLST i relevante faglige arbejdsgrupper og komiteer. Det er en forudsætning, at deltagelsen i komiteerne sker sammen med en repræsentant fra BLST eller anden repræsentant fra miljøministeriet. DMU kan påtage sig formandsopgaver i de faglige arbejdsgrupper og i komiteerne.
- Det aftales på periodiske møder med BLST om, hvem der deltager i de forskellige møder.
- De relevante komiteer og faglige arbejdsgrupper, hvor DMU's deltagelse kan være aktuel er:
Komiteniveau:

---

¹ Helcom konventionen vedrører beskyttelse af havmiljøet i Østersøen incl. Kattegat.

² OSPAR er en international konvention vedrørende Nordøstatlanten incl. Nordøen, Skagerrak og Kattegat.

Bilag 2: DMU's opgaver relateret til By- og Landskabsstyrelsen (BLST)
Bilag til kontrakt mellem DMU, AU og Miljøministeriet 2009-2012

HELCOM MONAS (monitering og assessment)
HELCOM HABITAT (biodiversitet)
OSPAR EUC (eutrofierings komite)
OSPAR ASMO (Assessment og monitering)
OSPAR BDC (Biodiversitetskomite)
Arbejdsgruppeniveau:
Helcom Eutro Pro (eutrofieringsassessment)
OSPAR INPUT (udledninger til havet og atmosfærisk deposition)
OSPAR RID (udledninger fra vandløb)
OSPAR MON (monitering)
OSPAR SIME (koncentrationer, trends og effekter af stoffer i det marine miljø)
OSPAR/ICES WKIMON (assessment kriterier og biologiske effekt målinger)

- **Udover mødedeltagelse omfatter DMU's bidrag:**
  - bidrag til forberedelse og opfølgning af møder
  - bidrag med kommentering af projektforslag mv. DMU kan indgå i faglige projekter
  - kommentering af en række faglige rapporter
  - testning af statistiske metoder
  - deltagelse i forberedelsesmøder
  - mødevært ved konference/workshops)
  - udarbejdelse af faglige notater og rapporter samt dataindberetning af f.eks. RID data
  - udarbejdelse af guidelines som f.eks. HARP NUT guidelines

Dansk repræsentation i EEA (Det Europæiske Miljøagentur)

- DMU er ansvarlig for at Danmarks rapporteringsforpligtelser i forhold til EEA efterleves
- DMU deltager i i EEA's knudepunktforsamling
- DMU rådgiver By- og Landskabsstyrelsen i forbindelse med dansk deltagelse i EEA's bestyrelse

4. Særlige behov for myndighedsunderstøttende forskning

DMU har en bred vifte af forskningsaktiviteter i tilknytning til de i indledningen beskrevne miljøtemaer. For yderligere at kunne styrke sit bidrag til de politisk administrative behov for vidensopbygning og rådgivning inden for disse miljøtemaer bør DMU frem mod 2012, søge at styrke sin forskningsfaglige profil inden for de neden for beskrevne områder.

I øvrigt er det DMU's eget ansvar inden for de givne rammebetingelser at videreudvikle DMU's forskningsfaglige profil, således at DMU kan levere 1) faglig rådgivning af By- og Landskabsstyrelsen, herunder faglige vurderinger 2) konkrete risikovurderinger samt udarbejdelse af analyser, notater, rapporter mv. 3) bidrag til By- og Landskabsstyrelsens betjening af minister og Folketing.

Vandrammedirektivet

Miljøøkonomi og forvaltningsmæssige værktøjer

- Udvikling af administrative beslutningsværktøjer, herunder modeller, prioriteringsredskaber m.v. Udvikling af Værdisætningsstudier, fortsat faglig understøtning af udvikling af nye virkemidler i forhold til implementering af Vandrammedirektivet, vurdering af virkemidlers effekt, udvikling af biologiske indikatorer

Miljøfarlige (miljøfremmede og tungmetaller) stoffer

- Vidensopbygning om miljøfarlige stoffer i vandmiljøet, særligt vedrørende prioriterede stoffer under Vandrammedirektivet. Forskningsindsatsen målrettes de direktivrelevante stoffer.
- Vurdering af effekter i vandmiljøet fra de mest betydende typer af udledninger, særligt regnbetingede udledninger.

BLST har særlig interesse i nedenstående fagområder fra DMU's Strategi:

Bilag 2: DMU's opgaver relateret til By- og Landskabsstyrelsen (BLST)

Bilag til kontrakt mellem DMU, AU og Miljøministeriet 2009-2012

- Klimaændringers effekt på terrestrisk og akvatisk natur – kvantificering og forudsigelse af effekter ved modellering.
- Økologiske modeller for akvatiske miljøer og naturtyper/habitater..
- Kobling imellem de frie vandmasser og havbunden
- Tålegrænser for kvælstofs påvirkning af terrestrisk natur samt modellering af kvælstofafsætningen lokalt og regionalt og nationalt..
- Effekterne af udlægning af bufferzoner og randzoner omkring biotoper.
- Biologiske indikatorer for påvirkning af biodiversitet i terrestriske og akvatiske økosystemer.
- Landbrugets næringsstofbelastning af vandmiljøet og dets effekter i de akvatiske miljøer på struktur og funktion
- Stofstrømme og effekter af miljøfremmede stoffer
- Operationel forvaltningsmodellering
- Oplandsanalyser
- Biologisk mangfoldighed, biodiversitetsmønstre og metoder til bevarelse af små og sårbare bestande
- Metoder til Naturkvalitetsplanlægning, beslutningsstøttesystemer og modeller til at forudsige plante-samfunds respons på ændringer.
- Fugle og havpattedyrs økologi
- Værdisætningsstudier og videreudvikling af miljøøkonomiske enhedspriser på f.eks. naturområdet
- Miljøøkonomiske analyser med fokus på velfærdsøkonomiske vurderinger af miljøtiltag, miljøregulering og naturforvaltning.
- Evaluering af virkemidler, miljøregulering og komparative analyser
- Modellering af arealanvendelse og dens effekter på landskab, natur og miljø, herunder opstilling af indikatorsystemer til effektevaluering og sårbarhedsvurdering.
- Opbygning af modelværktøjer til analyse af arealbaserede scenarier.
- Udvikling af rumlige planlægningsredskaber og indikatorsystemer til integreret miljøplanlægning – fx til understøttelse af helhedsorienteret planlægning

D. 8. december 2008

DMU's forskningsbaserede myndighedsunderstøttelse af Miljøstyrelsen 2009-2012¹

Indhold:

1. Miljøfaglige kompetenceområder
2. Myndighedsopgaver
3. Internationale konventioner
4. Særlige behov for myndighedsunderstøttende forskning

1. Miljøfaglige kompetenceområder

Inden for Miljøstyrelsens ressort forpligtiger DMU sig over for Miljøministeriet til at vedligeholde og videreudvikle forskningsbaserede kompetencer og viden inden for følgende miljøfaglige hovedområder:

- 1) **Luftforurening** herunder luftkvalitet inkl. lugt, luftemissioner fra punktkilder og diffuse kilder, spredning og transport af luftforurening i lokal, regional og global skala samt miljø- og sundhedseffekter af luftforurening.
- 2) **Mikrobiologi** herunder risikovurdering af genmodificerede mikroorganismer, planter og dyr og risikovurdering i tilknytning til anvendelse af mikrobiologiske bekæmpelsesmidler samt viden om identifikations- og analysemetoder af GMO'er.
- 3) **Kemikalier inkl. bekæmpelsesmidler** herunder analysemetoder, økotoxikologiske testmetoder, risikovurdering af kemikalier, kemiske produkter og pesticider mv. i relation til miljø og natur, EU's nye kemikalierregulering REACH (herunder GHS vedr. klassificering af kemikalier) inklusiv gruppevurdering af kemikalier, (Q)SAR og eksponeringsvurdering.
- 4) **Terrestrisk miljø, landbrugsarealer og jordforurening** herunder næringsstofomsætning inkl. tab af næringsstoffer til det omgivende miljø, arealanvendelse i det åbne land og effekter på det terrestriske miljø af jordforurening.²
- 5) **Arktisk miljø** herunder atmosfærisk miljø, marint miljø, terrestrisk miljø, miljøkemi og mikrobiologi.
- 6) **Miljøøkonomi og miljøsociologi** herunder miljøøkonomiske metoder, økonomiske virkemidler, borgernes miljøpræferencer samt borgeres og institutioners miljøadfærd og de faktorer der påvirker denne.
- 7) **Miljøindikatorer og tværgående miljøtilstandsvurdering** herunder metodeudvikling, modelopbygning, komparativ og global miljøanalyse samt sammenstilling af miljøoplysninger på tværs af miljøtemaer og økonomiske sektorer.

---

¹ Den del af DMU's myndighedsunderstøttelse der indgår i overvågningsprogrammerne NOVANA og DEVANO er beskrevet i notatet om DMU's overvågningsopgaver.

² I relation til Kemi se også punkt 3

DMU's kompetencer, videnopbygning og forskning inden for de ovenstående miljøfaglige områder, skal løbende vedligeholdes og videreudvikles, så DMU er i stand til at varetage nedenstående bundne myndighedsopgaver på et højt fagligt niveau.

Derudover skal DMU søge at tilpasse sin videnopbygning, så DMU kan indgå i de programmer og tilskudsordninger som Miljøstyrelsens administrerer herunder DANCEA, Pesticidforskningsprogrammet, virksomhedsordningen mv.

De opgaver ved DMU som finansieres via disse programmer og tilskudsordninger er ikke nærmere beskrevet nedenfor, idet der løbende skal indgås opgave specifikke kontrakter og aftaler med DMU herom. Rammerne for indgåelse af disse kontrakter og aftaler fremgår af lovgrundlaget for hver af de nævnte ordninger, samt af andet relevant lovgrundlag herunder lov om strategisk forskning, EU's regler for udbud mv.

2. Myndighedsopgaver

Inden for Miljøstyrelsens ressort varetager DMU nedenstående bundne myndighedsopgaver for Miljøministeriet, idet de opgaver der er omfattet af overvågningsprogrammerne NOVANA og DAVANA er specificeret i et selvstændigt notat.

Løsningen af opgaverne er i en række sammenhænge nærmere fastlagt i internationale konventioner, i EU direktiver mv. Ændringer heraf må løbende forventes. DMU skal i dialog med Miljøstyrelse løbende sikre at DMU's opgave løsning tilpasses til evt. ændrede krav, og DMU er forpligtiget at sikre at der inden for basisbevillingen er midler til at tilpasse aktiviteterne hertil. I det omfang ændringerne er så store at DMU ikke kan finansiere dem inden for rammerne af sin basisbevilling, er DMU forpligtiget til i god tid, at rejse denne problematik med henblik på drøftelse med Finansministeriet.

DMU's direkte bistand til dansk deltagelse i arbejdet i EU-institutioner og internationale konventioner beskrives i afsnit 3.

2.1 Luftforurening.

2.1-1 Emissionsopgørelser

DMU har ansvaret for at beregne den danske udledning af forurenende stoffer til atmosfæren (emissionsopgørelser) i henhold til danske forpligtelser i internationale konventioner, rådsbeslutninger og direktiver (NEC-direktiv, Genevekonventionen).

Aktuelt omfatter emissionsopgørelsen i forhold til NEC-direktivet (Directive 2001/81/EC on National Emission Ceilings for certain atmospheric pollutants) SO₂, NO_x, VOC og NH₃, mens der skal rapporteres for yderligere en række stoffer under Genevekonventionen (partikler, tungmetaller og POP'er). I det omfang forpligtelserne i tilknytning til de forskellige internationale aftaler ændres, er det DMU forpligtelse i samråd med Miljøstyrelsen at tilpasse emissionsopgørelserne hertil.

Opgaven med at analysere og beskrive de behov for ændringer af Danmarks opgørelse af sine luftemissioner, som følge af den kommende ændring af NEC direktivet skal videreføres, således at planlægningen heraf kan igangsættes i god tid, i tæt dialog mellem DMU og Miljøstyrelsen.

2.1-2 Luftkvaliteten - overvågning

Overvågning af luftkvaliteten indgår i NOVANA programmet og er nærmere beskrevet i et notat om overvågningsopgaverne ved DMU. DMU udformer efter aftale med Miljøstyrelsen overvåg-

ningsprogrammet, så det sikres, at luftkvalitetsdirektivernes bestemmelser med hensyn til monitoring er opfyldt.

En af de kommende års opgaver bliver at udvikle værktøjer til ozon-varsling.

2.1-3 Luftkvalitet – spredningsmodeller for industri og landbrug

Vedligeholde OML (Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller) som benyttes til skorshøjde-dimensionering i henhold til Miljøstyrelsens Luftvejledning og i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug samt til mere generel kortlægning af luftforurening i byområder. Vedligeholdelse omfatter rettelse af evt. fejl og opdatering af hjælpefiler, samt kurser i brugen af modellerne samt markedsføring af OML-multi modellen.

2.1-4 Luftforurening – effekter

Udarbejde og opdatere nationale kort over tålegrenser og effektbaserede belastningsmålsætninger (target loads) samt overskridelser heraf for de væsentligste luftforurenende stoffer og effekter.

2.2. Kemikalier inkl. kemiske bekæmpelsesmidler.

2.2-1 Referenceopgaver på kemikalieområdet.

DMU varetager funktionen som referencelaboratorium (organiske stoffer) og gennemfører præstationsprøvning (NEXT programmet)

2.2-2 Kontrolanalyser af bekæmpelsesmidler (pesticider)

DMU har ansvaret for analysedelen af kontrollen med bekæmpelsesmidler.³

Aktiviteten omfatter:

- Analyse af aktivstofindhold i produkter,
- Analyse for identifikation af indholdet af aktivstoffer i mulige ulovlige produkter
- Årlig rapportering til Miljøstyrelsen af analysekontrollen af aktivstoffer i produkter
- Årlig rapportering til EU (resumé af rapporten af analysekontrollen af aktivstoffer i produkter)

2.2-3 Analysemetoder til kontrolformål

Rådgivning i forbindelse med analysemetoder til kontrolformål.

2.3 Genmodificerede organismer og Mikrobiologi

2.3-1 Økologisk risikovurdering af genetisk modificerede organismer.

Faglig bistand til Miljøstyrelsens forvaltning af Lov om Miljø- og Genteknologi og tilhørende bekendtgørelser m.v.

2.3-2 Økologisk risikovurdering af GMO.

---

³ Med virkning fra den 1. oktober 1986 blev den administrative kontrol overført til Miljøstyrelsen og den analytiske kontrol til Miljøstyrelsens Analytisk-Kemisk Laboratorium, som igen i 1991 blev en del af DMU. Arbejdet er finansieret af pesticidafgiften. Der er i finanslovsforslagene under § 23.31.01 for DMU's driftsbudget anført interne overførselsindtægter for perioden 2004 til 2007 på i alt 2 mio. kr. årligt (fra og med 2006: 1 mio. kr årligt) til analysekontrollen af bekæmpelsesmidler. I bemærkningerne er det anført, at beløbet overføres fra § 38, skatter og afgifter til dækning af udgifter til aktiviteter vedrørende bekæmpelsesmidler, jf. oversigten under § 23.24.31.

Økologisk risikovurdering af GMP (genetisk modificerede planter og dyr) i tilknytning til indesluttet anvendelse, udsætning – herunder forsøgsudsætning - og markedsføring m.v.⁴.

2.3-3 Mikrobiel økologisk risikovurdering af GMM

Mikrobiel økologisk risikovurdering af GMM (genmodificerede mikroorganismer) i forbindelse med ansøgning om godkendelse til og anmeldelse af produktion under indesluttede forhold eller udsætning.

2.3-4 Levering af rekvireret rådgivning af GMO.

Bidrag til oplysning om GMO (genetisk modificerede organismer) overfor offentlighed og virksomheder og ministerbetjening.

2.3-5 Rådgivning i forb. med Miljøstyrelsen tilsyns og håndhævelsesforpligtelse.

Vurdering af metoder til udtagning og opbevaring af prøver fra spildevand og slam. Vurdering analysemetoder til identifikation af mikroorganismer, vurdering af metodens detektionsgrænse samt vurdering af metoder til inaktivering af mikroorganismer ved spild og udslip. Tilrettelæggelse og vurdering af resultater fra feltundersøgelser, hvor planter og mikroorganismers overlevelse, spredning, formering og påvirkning af miljøet undersøges.

2.3-6 Risikovurdering af mikrobiologiske bekæmpelsesmidler

DMU bistår med følgende opgaver relateret til området mikrobiologiske plantebeskyttelsesmidler og biocider⁵:

- Miljømæssig risikovurdering af aktive mikroorganismer der indgår i mikrobiologiske plantebeskyttelsesmidler og mikrobiologiske biocider, både ved Miljøstyrelsens vurdering af nationale godkendelser af produkter, og ved kommentering af andre landes EU risikovurderinger af mikroorganismene,
- Vurdering af ansøgers oplysninger om identifikation af de mikroorganismer, der indgår i midlerne,
- Udarbejdelse eller kommentering af nye EU eller OECD guidance dokumenter,
- Bidrag til udarbejdelse/kommentering af udkast til nye EU direktiver med datakrav og vurderingsprincipper,

2.4 Terrestrisk miljø og jordforurening herunder næringsstofomsætning inkl. tab af næringsstoffer

I 2007 blev ansvaret for miljøreguleringen af landbruget flyttet fra Skov- og Naturstyrelsen til Miljøstyrelsen. En væsentlig del af opgaverne knyttet til vurdering af landbrugets miljøpåvirkning indgår i overvågningsprogrammerne NOVANA og DEVANO er beskrevet i notatet herom.

2.4-1 Bidrag til vandmiljøplaner.

I tilknytning til den politiske aftale om VMP3 (Vandmiljøplan 3) er det aftalt at DMU hvert år skal udarbejde et statusnotat for gennemførelse af VMP3. Det indgår i aftalen at DMU i tilknytning til denne opgave løbende skal udvikle de redskaber og modeller som er nødvendige for at udarbejde status vurderingerne. Det er aftalt, at den videre opgave med statusrapporteringen skal fornys i 2009, herunder at DMU yder faglige bidrag til den og efterfølgende monitorering heraf, på baggrund af de beslutninger, der træffes i regi af Grøn Vækst. Resultatet af evalueringen af VMP3, samt det

⁴ Fremgår af Finansloven for 2002

⁵ Der er afsat ½ årsværk til opgaven.

igangværende arbejde med at udarbejde en handlingsplan for grøn vækst må forventes at medføre en ændring af DMU's fremtidige bidrag.

2.4-2 Husdyrområdet

I relation til husdyrgødningsbekendtgørelsen og godkendelsesbekendtgørelsen og dennes beregningsmodeller skal der ydes rådgivning for så vidt angår, fosfor, ammoniak, nitrat og lugt fra forskellige typer brug. Den varslede handlingsplan for grøn vækst kan forventes at medføre ændrede behov for rådgivning.

2.5 Arktisk miljø

De basismidler DMU har til at løfte myndighedsopgaver i forhold til Grønland, ligger primært inden for Den grønlandske råstofforvaltnings ansvarsområde.

DMU gennemfører miljø- og naturovervågnings- og udredningsopgaver for Miljøministeriet i relation til Arktisk Råds Miljøsamarbejde, særligt i forhold til Arctic Monitoring and Assessment Programmet (AMAP). De konkrete opgaver DMU udfører i tilknytning hertil, beskrives selvstændigt med udgangspunkt i de bestemmelser, der gælder for administrationen af Miljøstøtteordningen til Arktisk (DANCEA).

2.5-1 Rådgivning til Miljøministeriet i forhold til Arktiske problemstillinger

DMU rådgiver Miljøministeriet i konkret miljøfaglige problemstillinger i forhold til Arktis bl.a. i forbindelse med møder i Arktisk Råd og eventuelt andre internationale fora.

2.6 Miljøøkonomi og miljøsociologi

DMU bistår Miljøministeriet ved udvikling og operationalisering af miljøøkonomisk metode.

2.7 Miljøindikatorer og tværgående miljøvurdering

2.7-1 Danmarks miljøtilstandsrapport

DMU varetager udarbejdelse og udgivelse af den danske nationale miljøtilstandsrapport. Rapporten udgives i henhold til Århus konventionen og udkommer hvert fjerde år. Sidste rapport udkom i 2005 og den næste skal udkomme i 2009. Der er udarbejdet en synopsis for rapporten, efter at et udkast har været i offentlig høring. Udkast til miljøtilstandsrapport forventes i offentlig høring til marts 2009, mens den endelige rapport forventes klar til offentliggørelse i sidste halvdel af 2009.

DMU kan forvente at MST, SNS, BLS og GEUS bidrager under udarbejdelsen.

2.7-2 Den årlige tilstandsrapport "Natur og Miljø"

Udover den nationale miljøtilstandsrapport der udkommer hvert fjerde år, bidrager DMU også til udarbejdelsen af Miljøministeriets årlige mindre tilstandsrapport "Natur og Miljø". Miljøministeriet kan i forbindelse med udarbejdelse af den årlige tilstandsrapport trække på DMU i form af tekstbidrag, baggrundsmateriale samt redaktionel bistand, således som det hidtil også har været praksis.

2.7-3 Miljøministeriets indikatorsæt

DMU bidrager til vedligeholdelsen og videreudviklingen af Miljøministeriets indikatorsæt. DMU bidrager med opdatering af tal og tekst i de indikatorer som for nuværende indgår i ministeriets indikatorsæt for Natur og Miljø og i sættet for bæredygtig udvikling, og som bliver videreført. DMU's bidrag er primært knyttet til de indikatorer, hvor DMU helt eller delvist er ansvarlig for opdatering og kvalitetskontrol af de tilhørende landsdækkende datasamlinger. DMU stiller i øvrigt viden, forskning, målinger og observationer til rådighed for udvikling af nye indikatorer til generelt brug

og til brug i indikatorsæt, ligesom DMU bidrager til fremtidig revision af indikatorsæt i samarbejde med andre relevante bidragsydere til Miljøministeriets indikatorsæt.

2.7-4 PRTR Protokollen og PRTR forordningen

DMU varetager beregningen af emissioner fra landbrug på baggrund af husdyrindberetningen i forbindelse med Danmarks PRTR rapportering til EU og implementering af UNECE-protokollen PRTR (Pollution Release and Transfer Register). Endvidere i forbindelse med dataintegration mellem det nationale PRTR og databaser med diffuse kilder.

3. Internationale aftaler, konventioner m.v.

Inden for Miljøstyrelsens ressort er DMU ansvarlig for en række opgaver der skal sikre at Danmark lever op til sine forpligtelser i medfør af internationale konventioner, EU direktiver mv.

Opgaverne er primært knyttet til Danmarks internationale rapporteringer, samt til varetagelse af Danmarks interesser og forpligtelser i tilknytning til arbejdet i en række arbejds- og ekspertgrupper i EU og i regi af internationale konventioner.

3.1 Luftforurening

3.1-1 Opgaver i medfør af NEC-direktivet og andre luftemissionsdirektiver

DMU skal hvert år rapportere data til NEC-direktivet til Miljøstyrelsen senest den 15. november⁶. Data omfatter foreløbige emissionsopgørelse for det foregående år og endelige opgørelser for tidligere år, samt fremskrivninger i henhold til direktivets bestemmelser. DMU indrapporterer gennem UN-ECE, CCE nationale tålegrænser og belastningsmålsætninger til brug for CIAM.

DMU repræsenterer Danmark ved møde i forbindelse med EIONET, 1-2 årlige møder. DMU rådgiver Miljøstyrelse i forbindelse med forhandling af nye direktiver om emissioner.

3.1-2 Opgaver i medfør af luftkvalitetsdirektiverne

DMU er ansvarlig for at rapporterer luftkvalitetsdata til EU-kommissionen i henhold til gældende direktiver og forordninger. Årsrapport afsendes først efter MST godkendelse. DMU repræsenterer Danmark ved møde i forbindelse med EIONET, 1-2 årlige møder. DMU rådgiver Miljøstyrelse i forbindelse med forhandling af nye direktiver om luftemissioner.

3.1-3 Opgaver i medfør af UN-ECE protokollerne under CLRTAP (Convention on Long-range Transboundary Air Pollution)

DMU er ansvarlig for at rapporterer emissionsdata direkte til UN-ECE for de forskellige stoffer, der er omfattet af protokollerne under CLRTAP.

DMU er ansvarlig for at rapportere opdaterede tålegrænser og belastningsmålsætninger.

DMU deltager i følgende arbejdsgrupper under UN-ECE:

- EMEP styringsgruppe, MST deltager som head of delegation (EMEP er protokollen om "Financing of the Co-operative Programme for Monitoring and Evaluation of the Long-range Transmission of Air Pollutants in Europe")
- Task Force on Emissions inventory and projections (TFEIP)
- Task Force on measurements and modelling (TFMM)
- Task force on hemispheric transport of air pollution (HTAP)

---

⁶ Med forbehold for at alle relevante data er modtaget fra eksterne dataleverandører jævnfør aftaler herom

- WGE (styregruppen for Working Group of Effects), medlemskab af bureauet,
- International Cooperation Programme on Mapping and Modelling
- Task Force on Integrated Assessment Modelling..

DMU rådgiver Miljøstyrelsen i forbindelse med revision af protokollerne under CLRTAP.

3.2 Kemikalier inkl. kemiske bekæmpelsesmidler

3.4-1 Opgaver i medfør af EU's Rådsforordning om vurdering og kontrol af risiko ved eksisterende stoffer (EU 793/93) samt tilsvarende arbejdsgrupper og fora under EU's nye kemikalielovgivning REACH

DMU rådgiver Miljøstyrelse i forbindelse med arbejdet i EU's tekniske komité for nye og eksisterende stoffer i medfør af rådsforordning 793/93. I forlængelse af implementeringen af EU's nye kemikalielovgivning REACH, vil arbejdet i medfør af rådsforordning 793/93 blive videreført i regi af REACH. DMU rådgiver Miljøstyrelsen i tilknytning til dansk deltagelse i kommende arbejdsgrupper under REACH.

3.3 Mikrobiologi

3.3-1 Opgaver i medfør af Cartagenaprotokollen om biosikkerhed i tilknytning til grænseoverskridende overførsel, håndtering og anvendelse af levende modificerede organisme.

DMU rådgiver Miljøstyrelse i forbindelse med COP/MOP (Conference of the Parties/Meeting of the Parties) i 2008 samt implementering i Danmark af protokollens bestemmelser, herunder dansk implementering af clearing-house mekanismen, som skal fremme udvekslingen af videnskabelige, tekniske, miljømæssige og juridiske oplysninger om og erfaringer med levende modificerede organismer - skal især tjene det formål at hjælpe udviklingslandene og andre med særlige behov.

3.3-2 Opgaver i medfør af EU direktiver om a) indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer (EU 90/219), b) udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer (EU 2001/18) og c) genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer (EU 1829/2003)

DMU deltager i den rådgivende komite under EU direktivet om udsætning i miljøet af genmodificerede organismer (EU 2001/18).

DMU rådgiver Miljøstyrelse i forbindelse med generelle spørgsmål i forb. med risikovurdering under de tre direktiver

3.4 Terrestrisk miljø inkl. jordforurening og landbrug

3.4-1 Opgaver i medfør af EU's nitratdirektiv (91/676/EØF)

DMU bidrager til Miljøstyrelsens opgaver i forbindelse med Nitratdirektivet og arbejdet i Nitratkomitéen, herunder a) mødedeltagelse, b) rapportering ifølge artikel 10 i Nitratdirektivet, c) rapportering af den danske undtagelse efter nitratdirektivet samt d) rapportering af miljøovervågning relateret til nitratdirektivet.

3.5 Arktisk miljø

3.5-1 Opgaver i medfør af Arktisk Råds Miljøsamarbejde

DMU deltager efter nærmere aftale med MST i Arktisk Råds arbejdsgruppe for miljøovervågning og miljøvurdering (AMAP) og dertil knyttede undergrupper.

DMU rådgiver Miljøstyrelsen i forbindelse med faglige problemstillinger i forhold til arktiske miljø- og naturforhold.

3.6 Miljøøkonomi og miljøsociologi

Intet bidrag fra DMU

4. Særlige behov for myndighedsunderstøttende forskning

DMU har en bred vifte af forskningsaktiviteter i tilknytning til de i indledningen beskrevne miljøtemaer. For yderligere at kunne styrke sit bidrag til de politisk administrative behov for vidensopbygning og rådgivning inden for disse miljøtemaer vil DMU frem mod 2012, søge at styrke sin forskningsfaglige profil inden for de neden for beskrevne områder.

I øvrigt er det DMU's eget ansvar inden for de givne rammebetingelser at videreudvikle DMU's forskningsfaglige profil, så DMU fortsat kan levere forskning der er international konkurrencedygtig i forhold til kvalitet og udbud af forskningsmidler.

4.1 Luftforurening

4.1-1 Luftkvalitet

DMU skal løbende forbedre deres modeller til vurdering af luftkvaliteten, specielt med hensyn til partikler og NO₂. Målet er løbende at kunne vurdere den fremtidige udvikling i luftkvaliteten, specielt i byområder og områder belastet af træfyrede anlæg. I de tilfælde, hvor der er problemer med at overholde grænseværdier skal modellerne endvidere kunne anvendes til analyser af tiltag, der kan sikre at grænseværdierne overholdes. På nuværende tidspunkt er dette særligt relevant for partikler og kvælstofdioxid.

4.1-2 Emissioner

DMU skal løbende forbedre deres emissionsopgørelser, herunder det nødvendige datagrundlag (fx energifremskrivninger og emissionsfaktorer). Ny viden skal inddrages i historiske opgørelser og fremskrivninger. Prioriteringen om relevante forurenende stoffer og sektorer aftales løbende med Miljøstyrelsen. I den kommende tid skal der være særligt fokus på emissioner af NO_x, VOC og PAH. Der er for eksempel et særligt behov for at analysere effekten af den forøgede andel af dieselpersonbiler på emissionerne.

4.1-2 Samfundsøkonomiske vurderinger

DMU skal løbende forbedre deres evne til at tilvejebringe samfundsøkonomiske analyser af luftforureningens negative effekter og omkostningerne i forbindelse med tiltag til reduktion af luftforurening.

4.2 Genmodificerede organismer og Mikrobiologi

4.2-1 Antibiotika resistente markørgener i planter

Forskning i anvendelse af antibiotikaresistente markørgener i planter – kortlægning af anvendelse i GMO'er og den eventuelle påvirkning af miljø ved dyrkning/anvendelse af GM-planter der indeholder ARMs som foder i DK/EU. Opgaven har ophæng i udsætningsdirektivet samtidig med at er behov for at opbygge beredskab på området.

4.2-2 Overførsel antibiotika resistens fra GMO-planter til mikroorganismer.

Forskning i mulighed for horisontal genoverførsel af ARM (antibiotikaresistens markørgener) fra GMO-planter til mikro-organismer. Opgaven har ophæng i udsætningsdirektivet samtidig med at der er behov for at opbygge beredskab på området.

4.2-3 Genmodificerede planters påvirkning af miljøet på artsniveau.

Forskning i påvirkning af flora og fauna ved forsøgsudsætning og markedsføring af GM-mikroorganismer og GM-planter. Denne forskning har ophæng i udsætningsdirektivets krav om overvågning og vil kunne give nyttig baggrundsinformation om GM-planter forventede påvirkning af miljøet på artsniveau.

4.2-4 Genmodificerede planters påvirkning af miljøet generelt.

Udvikling af modeller der beskriver påvirkning af miljø ved dyrkning af GMO'er ved forskellige scenarier (0%, 10% og 50%). Denne opgave har ophæng i udsætningsdirektivets krav om overvågning og vil kunne belyse dyrkning af GM-planter forventede påvirkning af miljøet generelt.

4.2-5 Gennemførelse af risikovurdering af genmodificerede planter.

Transparens i risikovurderingen af GM-planter. I lyset af udviklingen på området samt en fortsat stor bevågenhed fra politikernes side omkring spørgsmålet om åbenhed er der behov for at gennemgå sagsgangen i godkendelsessagerne under udsætningsdirektivet. Der er behov for forskning der kan bidrage til dette arbejde.

4.2-6 Overvågning af genmodificerede planter - metodeafprøvning

Overvågning af GMO'er i praksis. Indtil videre har Danmark begrænset erfaring med overvågning af GM-planter. Det kunne være relevant med en samling af eksempler på hvordan overvågning af GM-planter bør/skal gennemføres i praksis

4.2-7 Klare afgrænsning mellem forskning, forsøgsudsætning og markedsføring af genmodificerede organismer.

Analyse af snitflader mellem forskning, forsøgsudsætning og markedsføring af GMO'er. I lyset af at udviklingen på området går meget stærkt kan det være vanskeligt for myndighederne klart at definere, hvilken kategori en bestemt aktivitet med GMO'er hører ind under.

4.3 Kemikalier inkl. kemiske bekæmpelsesmidler

4.3-1 Computermodeller

Forskning der bidrager til estimering af kemiske stoffers egenskaber, (Q)SAR.

4.4 Terrestrisk miljø inkl. jordforurening og landbrug

Økotoxikologiske effekter af kemikalier (biocider, farmaceutiske stoffer, pesticider) på organismer udsat for multiple stressfaktorer, herunder klimaændringer, med anvendelse af nye teknikker.

4.5 Arktisk miljø

4.5-1 Miljø og sundhed

Videreudvikling af monitoringsprogrammer for tidstrend og effekter af langtransporteret forurening til Arktis, særligt i forhold til POPer og Tungmetaller.

Analyser, beskrivelser og videreudvikling af modeller for langtransporteret grænseoverskridende forurening via luft- og havstrømme.

Analyser og beskrivelser af forureningseffekter på individ, populations og økosystemniveau.

4.6 Miljøøkonomi og miljøsociologi

DMU bidrager til udvikling af områderne ved at arbejde med forskningsprojekter indenfor følgende områder:

- Værdisætningsstudier og videreudvikling af miljøøkonomiske enhedspriser .
- Miljøøkonomiske analyser med fokus på velfærdsøkonomiske vurderinger af miljøtiltag, miljøregulering og naturforvaltning.
- Evaluering af virkemidler, miljøregulering og komparative analyser
- Operationel forvaltningsmodellering.
- Samfundsøkonomisk vurdering af klimatilpasning
- Sociologiske studier af befolkningens adfærd, rationalitet og ræsonnementer bl.a. i relation til klimatilpasning.

4.7 Miljøindikatorer og miljøtilstandsrapportering

DMU bidrager til at videreudvikle koncepter og metoder til analyse og rapportering af udviklingen i miljøets tilstand samt udsyn, fx miljøindikatorer, fremskrivninger og scenarier. Herudover i relation til tværgående temaer (fx miljø og sundhed, miljøpåvirkning fra samfundsudviklingen, bæredygtig udvikling, Danmarks interaktion med omverdenen, miljøeffekter af forbrug og livsstil, miljøeffekter af den teknologiske udvikling).

Der forskes i metoder, der understøtter fremskrivninger og scenarie-baserede analyser af samfundsudviklingen, effekterne på miljø og natur og identifikation af mulige fremtidige problemfelter.

DMU's forskningsbaserede myndighedsunderstøttelse af Skov- og Naturstyrelsen 2009-2012

Indhold

1. Miljø- og naturfaglige kompetenceområder
2. Forskningsbaseret rådgivning og bidrag til konkrete myndighedsopgaver
3. Internationale aftaler, konventioner m.v.
4. Særlige behov for myndighedsunderstøttende forskning

1. Miljø- og naturfaglige kompetenceområder

Inden for Skov- og Naturstyrelsens ressort forpligter DMU sig overfor Miljøministeriet til at vedligeholde og videreudvikle forskningsbaserede kompetencer og viden inden for følgende miljø- og naturfaglige hovedområder:

- a) *Skov*.
- b) *Artsforvaltning*, Skov- og Naturstyrelsen har behov for at kunne indhente oplysning om invasive og introducerede plante- og dyrearter i Danmark. Oplysningerne skal kunne danne grundlag for vurdering om de pågældende arters udbredelsesstatus, effekt på naturen og miljø samt mulige bekæmpelsestiltag.
- c) *Vildtforvaltning*, herunder jagt.
- d) *Naturgenopretning*.

DMU's kompetencer, videnopbygning og forskning inden for de ovenstående miljøfaglige områder, skal løbende vedligeholdes og videreudvikles, så DMU er i stand til at varetage og understøtte nedenstående rådgivnings- og myndighedsopgaver på et højt fagligt niveau.

SNS har i 2007 været igennem en organisationsændring. Der kan derfor være opgaver som DMU i 2007 har løst på områderne a-d, som ved en fejl ikke er nævnt i nedenstående liste. SNS forbeholder sig retten til at indføre disse efterfølgende.

Herudover kan Skov- og Naturstyrelsens rekvirere opgaver hos DMU. Disse er ikke nærmere beskrevet nedenfor, der kan være tale om opgave specifikke kontrakter og aftaler med DMU herom. Rammerne for indgåelse af disse kontrakter og aftaler fremgår af relevant lovgrundlag, samt af andet relevant lovgrundlag herunder lov om strategisk forskning, EU's regler for udbud mv.

2. Forskningsbaseret rådgivning og bidrag til konkrete myndighedsopgaver

Invasive arter

DMU bidrager med at indhente oplysning om invasive og introducerede plante- og dyrearter i Danmark. Opgaven har til formål at kunne danne grundlag for vurdering om de pågældende arters udbredelsesstatus, effekt på naturen og miljø samt mulige bekæmpelsestiltag.

Skarvforvaltning

Årlig optælling af antallet af ynglende Skarv i Danmark inklusive geografisk fordeling og yngle-succes. Afrapportering til Skov- og Naturstyrelsen. DMU deltager i møder i skarvarbejdsgruppen og bidrager med faglig rådgivning.

Overvågning af fugle og pattedyr

Overvågning af fugle- og pattedyrbestande med henblik på at understøtte forvaltningen af disse arter.

Rødlisten

DMU udarbejder den nationale rødliste på grundlag af de internationale retningslinier, og deltager om fornødent i de fora, hvor udviklingen af retningslinjer og kriterierne drøftes. DMU bidrager til at vurdere brugen af rødlisten i forhold til artsdiversiteten i Danmark, herunder 2010-målene

Rådgivende udvalg for Tøndermarsken

DMU deltager som faglig rådgiver.

Overvågning af fugle i Vadehavet

Internationalt samarbejde om overvågning af vandfugle i Vadehavet. Omfatter optællinger af rastende og overvintrende bestande, samt ynglefugletællinger hvert 5. år.

Vildtudbyttestatistik

DMU har ansvaret for udarbejdelsen af den årlige Vildtudbyttestatistik på baggrund af indberetninger fra jægerne. Herunder også for delen om vingeundersøgelser.

Jagtens indvirkning på bestande

Undersøgelse af jagtens indvirkning på bestande (afskydning, forstyrrelser) og andre faktoreres påvirkninger af fugle og pattedyr, herunder arters indbyrdes gensidige påvirkninger, og betydningen af forvaltningsmæssige tiltag, samt påvirkninger fra fritids- og erhvervsaktiviteter som trafik, vindmøller, landbrugsdrift mv.

Anskydning af vildt

Forskning i problemstillinger omkring anskydning af vildt.

Jagttider

Forskning med henblik på behov for ændring af jagttider.

Klimaændringernes betydning for fugle

Forskning i klimaændringernes betydning for fugle, i det omfang det får betydning for opretholdelse af bestande i fuglebeskyttelsesområder.

Forskning i prædation

Forskning i prædation til brug for forvaltning

Udsætning af vildt

Effekter af udsætning af vildt.

Rådgivning omkring jagt og vildtforvaltning

Vidensopbygning udvikles, så den i særlig grad understøtter behovene for en fremtidig rådgivning omkring jagt og vildtforvaltning (både jagtbare og ikke jagtbare arter), samt habitat og fuglebeskyttelsesdirektiverne.

Risikovurderinger

Konkrete risikovurderinger samt udarbejdelse af analyser, notater, rapporter mv.

Ministerbetjening

Bidrag til Skov- og Naturstyrelsens betjening af minister og Folketing.

Vildtforvaltningsrådet

Bidrag til Skov- og Naturstyrelsens sekretariatsbetjening af Vildtforvaltningsrådet.

Reservater

Deltagelse i brugergruppemøder i relation til reservater.

Naturgenopretning

Rådgivning i forbindelse med naturgenopretningsprojekter

3. Internationale aftaler, konventioner m.v.

Inden for Skov- og Naturstyrelsens ressort er DMU ansvarlig for en række opgaver, der skal sikre at Danmark lever op til sine forpligtelser i medfør af internationale konventioner, EU-direktiver m.v. samt Danmarks internationale rapporteringer. Opgaverne er primært knyttet til varetagelse af Danmarks interesser og forpligtelser i tilknytning til arbejdet i en række arbejds- og ekspertgrupper i EU og i regi af internationale konventioner, som Danmark har ratificeret.

Derudover bidrager DMU på anmodning til Miljøministeriets mødeforberedelse.

Bonn Konventionen

DMU deltager som videnskabelig rådgiver. SNS varetager repræsentation omkring selve Bonn-konventionen. DMU deltager eller eventuelt repræsenterer Danmark ved møde i ASCOBANS.

DMU deltager i øvrigt i/med:

- udpeget Scientific Councillor 2006-09 deltagelse i møde i Scientific Council to ud af tre år,
- deltagelse i Partskonference hvert 3. år kommentering af udkast til national afrapportering (der påhviler SNS),
- årligt dagsmøde med diskussion af relevante emner mellem SNS/DMU.

Vandfugleaftalen (AEWA)

DMU varetager videnskabelig rådgivning som ekspert i vildtforvaltning. SNS varetager den danske repræsentation omkring selve vandfugleaftalen. DMU deltager derudover i arbejdsgruppen om international forvaltningsplan for knortegås. DMU opgaver omfatter i øvrigt:

- DMU udpeget som Expert in Game Management 2003-2009,
- deltager i møde i Scientific Committee - to ud af tre år,
- deltagelse i inter-sessional workshops,
- kommentering af udkast til national afrapportering (der påhviler SNS),
- deltagelse i Partskonference hvert 3. år,
- årligt dagsmøde med diskussion af relevante emner mellem SNS/DMU.

Vadehavssamarbejdet

DMU deltager i TMAG og poster i hhv. undergrupperne for trækfugle og ynglefugle. Omfatter derudover TMAG, Quality Status Report. DMU's opgaver omfatter i øvrigt:

- revision af trilateralt overvågningsprogram, herunder møder,
- TWG vedr. ordnede spørgsmål, herunder overvågning inkl. møder,
- Datarapportering,
- trækfuglegruppen. P.t. formand for gruppen,
- ynglefuglegruppen.

4. Særlige behov for myndighedsunderstøttende forskning

DMU har en bred vifte af forskningsaktiviteter i tilknytning til de i indledningen beskrevne miljøtemaer. For yderligere at kunne styrke sit bidrag til de politisk administrative behov for vidensopbygning og rådgivning inden for disse miljøtemaer bør DMU frem mod 2012, søge at styrke sin forskningsfaglige profil inden for de neden for beskrevne områder.

I øvrigt er det DMU's eget ansvar inden for de givne rammebetingelser at videreudvikle DMU's forskningsfaglige profil, således at DMU kan levere 1) faglig rådgivning af Skov- og Naturstyrelsen, herunder faglige vurderinger 2) konkrete risikovurderinger samt udarbejdelse af analyser, noter, rapporter mv. 3) bidrag til Skov- og Naturstyrelsens betjening af minister og Folketing.

Skov- og Naturstyrelsen har særlig interesser i nedenstående fagområder fra DMU's Strategi:

- Metoder til Naturkvalitetsplanlægning, beslutningsstøttesystemer og modeller til at forudsige plantesamfunds respons på ændringer.
- Fugle og havpattedyrs økologi.
- Effekterne af udlægning af bufferzoner og randzoner omkring biotoper.
- Biologiske indikatorer for påvirkning af biodiversitet.
- Biologisk mangfoldighed, biodiversitetsmønstre og metoder til bevarelse af små og sårbare bestande.
- Værdisætningsstudier og videreudvikling af miljøøkonomiske enhedspriser på f.eks. naturområdet.
- Miljøøkonomiske analyser med fokus på velfærdsøkonomiske vurderinger af miljøtiltag, miljøregulering og naturforvaltning.
- Evaluering af virkemidler, miljøregulering og komparative analyser.
- Operationel forvaltningsmodellering.
- Naturgenopretning på land og i vand, fx ådale, biodiversitet, næringsstofomsætning m.v.
- Marine landskaber og forvaltning af habitatdirektivet i Nordsøen.

Miljøministeriet, Kort & Matrikelstyrelsen
Danmarks Miljøundersøgelser

15.12.2008

Aftale mellem Miljøministeriet og Danmarks Miljøundersøgelser ved Aarhus Universitet vedrørende samarbejde om geografisk infrastruktur og anvendelsen af Kort & Matrikelstyrelsens data.

1. Indledning

Med henvisning til kontrakten om forskningsbaseret myndighedsbetjening mellem Miljøministeriet og Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) ved Aarhus Universitet indgås denne aftale om samarbejde vedr. geografisk infrastruktur og anvendelse af Kort & Matrikelstyrelsens data.

Aftalens parter er Miljøministeriet og DMU ved Aarhus Universitet, og aftalen tager sigte på perioden 2009 til 2012.

2. Sigtet med aftalen

Geografisk infrastruktur går på tværs af Miljøministeriets myndighedsområder, og hensynet hertil vil derfor ikke uden videre blive varetaget gennem de specifikke faglige samarbejdsområder eller af de individuelle styrelser. Denne aftale skal søge at fastlægge nogle generelle principper for samarbejdet mellem Miljøministeriet og DMU, der tager sigte på den geografiske infrastruktur.

For at DMU kan opfylde sine myndighedsunderstøttende opgaver for Miljøministeriet er det desuden nødvendigt at DMU har adgang til at anvende de grundlæggende geografiske data fra KMS, svarende til de data der er tilgængelige for Miljøministeriets øvrige institutioner. Aftalen skal afklare rettigheder og øvrige vilkår for, at denne anvendelse kan ske uhindret.

3. Generel koordination vedr. geografiske referencedata og systemløsninger

Miljøministeriet har igennem de senere år styrket den tværgående indsats for koordinering af data og systemudvikling gennem etablering af standardiseringsorganer og gennem udvikling af ministeriets GIS-anvendelse og digitale forvaltning. Der er i 2008 internt i Miljøministeriet nedsat et Datakoordinationsudvalg og et Koordineringsudvalg for digital forvaltning til yderligere styrkelse af denne indsats. DMU deltager som observatør i disse udvalg.

INSPIRE-direktivet indebærer, at der etableres geografiske infrastrukturer i EU's medlemslande, baseret på de enkelte landes grundlæggende data, adgang til disse data via tjenester og aftaler m.v. Ved opbygningen af data, tjenester osv. som led i den geografiske infrastruktur lægges der i første omgang vægt på anvendelsen i miljøsektoren og på længere sigt de øvrige sektorer.

DMU varetager som fagdatacenter på en række områder væsentlige dataopgaver for Miljøministeriet og udvikler desuden tjenester, der giver adgang til disse data. Mellem Miljøministeriet og Aarhus Universitet/DMU er der indgået aftale om fælles ejerskab til disse data, databaser og systemer. Visse af disse data befinder sig inden for temaer, som af INSPIRE er klassificeret som grundlæggende temaer i den geografiske infrastruktur.

Der er enighed mellem Miljøministeriet og DMU om, at DMU's varetagelse af dataopgaver og systemudvikling for Miljøministeriet sker i overensstemmelse med de strategier og fælles standarder for data og systemer, der er besluttet af Miljøministeriet.

DMU har desuden en naturlig rolle som rådgiver med miljøfaglig indsigt i forbindelse med udformning af GIS-mål, -strategier og politikker og bør aktivt arbejde med for at understøtte og udvikle Miljøministeriets politik på dette område

Med disse hensigter som baggrund forventes det, at DMU indgår i de interne udvalg i Miljøministeriet, Datakoordinationsudvalget og Koordineringsudvalget for digital forvaltning.

4. Samarbejdsområder vedr. geografisk infrastruktur

DMU understøtter Miljøministeriets myndighedsansvar for den geografiske infrastruktur både i forhold til de internationale forpligtelser (afsnit 4.1) og i forhold til konkrete udviklingstiltag (afsnit 4.2).

4.1 INSPIRE og GMES

INSPIRE-direktivet befinder sig nu i en implementeringsfase, der bl.a. omfatter beskrivelse af de grundlæggende temaer, der er defineret i direktivet. Da direktivet sigter mod miljøområdet, er der behov for involvering af de ansvarlige på de forskellige fagområder, herunder af DMU som fagdatacenter. Det forudsættes derfor, at DMU fortsat deltager i INSPIRE DK-følgegruppe med en repræsentant.

På nuværende tidspunkt forventes det, at behovet for involvering af DMU vil rette sig som minimum mod følgende temaer i direktivet:

- hydrografi
- arealdække
- arealanvendelse
- miljøovervågningsfaciliteter
- højdemodeller

Den myndighedsunderstøttende opgave forventes at have karakter af rådgivning, f.eks. i forbindelse med behandling af forslag til dataspecifikationer – evt. deltagelse i arbejdsgrupper.

Principielt vil de ansvarlige styrelser for de enkelte temaer være rekvirent til denne rådgivning, men af praktiske grunde forventes det, at KMS som Miljøministeriets samlede ansvarlige styrelse for direktivets implementering, vil rekvirere denne rådgivning på de øvrige styrelses vegne efter aftale med de pågældende styrelser.

I det omfang der bliver behov for mere ressourcekrævende opgaver skal der etableres projekter med selvstændig finansiering.

For så vidt angår GMES er der en interesse fra begge parter side i en gensidig orientering om kommende initiativer, parternes involvering i konkrete aktiviteter o.lign. Parterne udpeger hver især en kontaktperson, der varetager den gensidige orientering.

4.2 Konkrete faglige projektområder

DMUs forskning og forskningsbaserede myndighedsbetjening på en række faglige projektområder er nærmere beskrevet i kontrakten for 2009 med tilhørende bilag.

I denne aftale peges der i det følgende på konkrete aktiviteter, der understøtter myndighedsvaretagelsen inden for et projektområde og som samtidig vil bidrage til udvikling af den geografiske infrastruktur.

Det er den enkelte ansvarlige myndighed i Miljøministeriet for det pågældende projektområde, der i samråd med DMU kan tage stilling til, om den enkelte aktivitet bør igangsættes.

Danmarks Højdemodel

Danmarks Højdemodel vil i starten af 2009 være færdig til bred anvendelse, og vil udgøre et forbedret grundlag for en række miljø-, natur- og klimaopgaver.

Et evt. samarbejde med DMU ville kunne rette sig mod udvikling af nye eller forbedrede metoder til anvendelse i praktisk analyse eller forvaltning på en række områder, f.eks. oplandsanalyser.

Corine Land Cover (CLC) og Areal Informations Systemet (AIS)

CLC er en periodisk tolkning af arealanvendelse efter europæiske specifikationer (mindste kortlagte forandring 5 ha, mindste arealanvendelsesenhed 25 ha). Den manuelle tolkning udføres i medlemslandene under kontrol af det Europæiske Miljøagentur. DMU er pt. i gang med CLC 2006, som forventes afsluttet primo 2009. Tolkningen er finansieret af Miljøministeriet og DMU i fællesskab. En evt. senere CLC tolkning vil blive udført efter specifik aftale og finansiering.

AIS indeholdt en detailkortlægning af henholdsvis arealdække og arealanvendelse (på grundlag af data fra medio/ ultimo 1990'erne).

Efter INSPIRE vil "arealdække" og "arealanvendelse" være temaer, der er omfattet af direktivets definition af referencedata på miljøområdet. Det vurderes, at disse temaer mere rationelt og ressourcebesparende kan dannes ved afledning fra løbende ajourførte, administrative kortlægninger som FOT, markblokkort, BBR m.v. En løbende ajourført kortlægning af arealanvendelse og arealdække vil også med fordel kunne anvendes i den nationale miljø- og naturforvaltning og til statistiske formål.

Der er behov for en udredning om mulighederne med opstilling af forslag til gennemførelse af en afledet etableringsproces.

Vandløbsnetværk og oplande

DMU medvirker ved etablering af et landsdækkende vandløbsnetværk til brug for overfladevandsforvaltning i Miljøministeriet og kommunerne.

DMU stiller sine data og rådgivning vedr. den eksisterende hydrologiske reference til rådighed for etableringen og indgår i det forventede OIO-standardiseringsarbejde, der skal tilvejebringe en kommende, standardiseret reference.

DMU vedligeholder den nationale database over oplande. I 2009 skal der arbejdes på dels at stille disse data til rådighed via web-services og integreret i de applikationer der udbydes fra ODA. Når Danmarks Højdemodel er klar primo 2009 skal det evalueres hvorvidt en hel eller delvis automati-

seret nybestemmelse af oplande kan ske på basis af denne højdemodel. En evt. komplet egentligt opdatering vil blive specificeret og søgt finansieret gennem et separat projekt.

Resurseomfanget der stilles til rådighed for opgavernes løsning fra DMU skal aftales i Datakoordinationsudvalget.

Integreret land- og søkortlægning

Den nuværende land- og søkortlægning sker uafhængigt af hinanden og er ikke umiddelbart egnet som grundlag for f.eks. miljø- eller beredskabsopgaver i kystzonen. Det vurderes, at der er brug for udvikling af en integreret land- og søkortlægning, herunder evt. med bedre dybde data for de kystnære havområder.

Udnyttelse af satellitbilleder

Mellem- og højopløselige satellitbilleder kan bidrage til udvikling af metoderne i miljø- og naturforvaltningen, miljøovervågningen, den topografiske kortlægning og beredskabet. Tilvejebragte satellitbilleder er omfattet af INSPIRE-direktivet og forventes ligeledes at indgå i den danske geografiske infrastruktur.

KMS er ved at udarbejde en strategi for anvendelse af mellem- og højopløselige satellitbilleder inden for Miljøministeriets ansvarsområder, som DMU vil bidrage til efter nærmere aftale.

5. Anvendelse af KMS' data

Regeringens Økonomiudvalg godkendte i juni 2008 en ny model for statens adgang til Kort & Matrikelstyrelsens geodata. Det betyder, at geodata kan anvendes frit på tværs i staten, og at statslige myndigheder vil have adgang til de samme gældende informationer.

Hovedindholdet i statsaftalen er:

- Adgang til KMS' geodata og web-services
- Finansiering af statens adgang til den fælles offentlige geografisk infrastruktur
- Styrket koordinering af statens indkøb af andre geodata
- Oprettelse af statsligt koordinationsforum med indflydelse på aftalens indhold
- Træder i kraft 1. januar 2009

Statsaftalen dækker statens anvendelser i ministerier, styrelser, statsinstitutioner mv., samt i fællesoffentlige portaler som f.eks. virk.dk, borger.dk og Miljøportalen samt den nye kontrolrums-løsning (SINE). Brug af data i folkeskoler og andre uddannelsesinstitutioner samt anvendelse på statsanerkendte museer er ligeledes omfattet af statsaftalen.

Det Europæiske Miljøagentur EEA er ikke omfattet af statsaftalen, ligesom øvrige EU-institutioner og -organer heller ikke er omfattet af aftalen. I de tilfælde, hvor danske rapporteringsforpligtelser under internationale direktiver og aftaler måtte omfatte geodata fra KMS, kan DMU kan dog anvende disse data i rapporteringen.

Aftalen giver universiteterne rettighed til at anvende KMS' geodata til uddannelse af studerende såvel i forbindelse med undervisning som i forbindelse med opgaver, projekter o.l. samt til forskning og samarbejdsprojekter. Statsaftalen giver ikke universiteterne rettigheder til anvendelse af KMS' geodata til hel eller delvis kommerciel eller rekvireret forskning. Vilklårene for universiteterne er nærmere defineret i statsaftalen.

DMU kan imidlertid anvende KMS' geodata i forbindelse med myndighedsbetjening på basis af de respektive myndigheders rettigheder som betjeningen udføres for. I kraft af statsaftalen vil alle ministerier og styrelser efter 1.1.2009 have rettigheder til KMS' geodata, herunder ret til at stille disse rettigheder til rådighed for "konsulenter, underleverandører, o.l." (herunder også universiteter) til løsning af konkrete opgaver for rekvirenten herunder rekvireret forskning som led i myndighedsbetjeningen.

Regioner og kommuner har via individuelle aftaler ligeledes rettigheder til et bredt udsnit af KMS' data.

Når DMU anvender KMS' data til myndighedsbetjening, er det DMU's ansvar at sikre, at den eller de institutioner der har det myndighedsmæssige ansvar for en given opgave også har de fornødne rettigheder til brug af KMS' data i den konkrete sammenhæng. Området for "Anvendelse og Rådgivning" i KMS bistår gerne DMU med afklaring af tvivlstilfælde.

Med statsaftalen, som træder i kraft d. 1. januar 2009, bliver aftalens data gjort tilgængelige for DMU. Disse data kan anvendes til opgaver, der udføres som led i myndighedsbetjeningen af Miljøministeriet og andre myndigheder. I det omfang Miljøministeriet har eller erhverver rettigheder til geodata uden for statsaftalen, vil KMS ligeledes gøre disse tilgængelige for DMU til anvendelse som led i myndighedsbetjening af Miljøministeriet.

5.1 Data for Grønland

KMS arbejder på, at der i løbet af 2009 indgås aftale med Grønlands Hjemmestyre om rettigheder til anvendelse af KMS' data. På grundlag af denne aftale vil KMS' data for Grønland kunne indgå i DMU's opgaver for Grønlands Hjemmestyre, herunder Råstofdirektoratet. KMS vil i perioden, indtil aftalen med Hjemmestyret indgås, være indstillet på, at DMU kan udføre sine opgaver for Hjemmestyret på grundlag af KMS' data for Grønland.

DMU's forskningsbaserede myndighedsunderstøttelse af Klima- og Energiministeriet 2009-2012

Indhold

- 1. Samarbejdsområde**
- 2. Større opgaver som DMU varetager for Klima- og Energiministeriet**
- 3. Myndighedsbetjening, faglig rådgivning og understøtning**
- 4. Faglige projektområder og mål**
- 5. Samarbejde i forhold til internationale konventioner**
- 6. Andre områder**

1. Samarbejdsområde

Klima- og Energiministeriet har en række meget væsentlige opgaver vedrørende klimaområdet.

DMU varetager forskningsbaseret myndighedsunderstøtning af Klima- og Energiministeriet på området emissionsopgørelser under Klimakonventionen, Kyotoprotokollen og EU-lovgivningen.

DMU's opgaver på emissionsområdet omfatter overvågnings- og dataopgaver og faglig rådgivning, herunder faglige vurderinger, konkret risikovurdering og udarbejdelse af notater, rapporter m.v. samt bidrag til betjening af minister og Folketing samt deltagelse i nationale og internationale arbejdsgrupper som beskrevet nedenfor. De særlige afrapporteringsforpligtelser som Klima- og Energiministeriet har på klimaområdet, og som DMU har ansvaret for, er beskrevet nedenfor sammen med de specifikke fagområder, opgaver og leverancer, som DMU har i forhold til Klima- og Energiministeriet.

I henhold til aftale mellem Miljøministeriet og Klima- og Energiministeriet afsættes der under DMU's kontrakt med Miljøministeriet 6 årsværk pr. år til de nedenfor beskrevne klimaopgaver på emissionsområdet.

De generelle forhold vedrørende DMU's leverancer til Klima- og Energiministeriet er de samme, som fremgår af de generelle dele af kontrakten med Miljøministeriet.

2. Større opgaver som DMU varetager for Klima- og Energiministeriet

DMU varetager en række større og væsentlige opgaver for Klima- og Energiministeriet. Inden for disse yder DMU forskningsbaseret understøttelse af myndighedsbetjening, faglig rådgivning og anden understøtning i tilknytning til nedenstående områder.

2.1 Emissionsopgørelser.

Beregning af de danske udledninger af forurenende stoffer og drivhusgasser til atmosfæren (emissionsopgørelser) i henhold til danske forpligtelser i internationale konventioner, rådsbeslutninger og direktiver (Klimakonventionen, Kyotoprotokol og EU's monitoringsmekanisme). Rapportering af emissionsopgørelserne til konventioner og EU. Opretholdelse og videreudvikling af det danske Nationale System (NS) for emissionsopgørelser i henhold til Kyoto-protokollen, herunder med kvalitetskontrol og kvalitetsstyring.

DMU's opgaveansvar under Klimakonventionen med tilhørende Kyoto-protokol samt under EU's overvågningsmekanisme for CO₂ og andre drivhusgasser - jf. aftale om overflytning af overvågningsopgaver fra MST/ENS til DMU pr. 1/1-2001 - omfatter følgende opgaver:

- under FN:

- 1) DMU er den institution, som er udpeget til at varetage opgaven med at fremsende rigsfællesskabets emissionsopgørelser under Klimakonventionen og Kyoto-protokollen.
- 2) DMU skal opretholde det Nationale System til emissionsopgørelser etableret i overensstemmelse med retningslinjerne herfor under Kyoto-protokollen¹ og vedligeholde, opdatere og udbygge det i henhold til anbefalinger fra evalueringer gennemført under konventionen og protokollen. Nogle af de anbefalinger, som fremkom ved evalueringen udført af eksperter tilknyttet FN's Klimapanel i 2007, implementeres først fra 2011.
- 3) DMU skal årligt indberette rigsfællesskabets drivhusgasopgørelser mv. til Klimasekretariatet i Bonn senest den 15. april i overensstemmelse med UNFCCC's retningslinjer herfor² - herunder den såkaldte Nationale Emissions Rapport (National Inventory Report) - incl. ajourførte opgørelser af drivhusgasemissioner m.v. i det fælles rapporteringsformat (Common Reporting Format), hvor DMU sammenstiller rigsfællesskabets oplysninger ud fra oplysninger modtaget fra Grønland og Færøerne og de oplysninger om Danmarks udledninger og optag af drivhusgasser, som DMU tilvejebringer og rapportere til EU. Til brug under konventionen omfatter dette bl.a. CRF-tabeller med data for rigsfællesskabets samlede udledning og optag af drivhusgasser, og til brug under protokollen omfatter dette p.t. CRF-tabeller med data for Danmarks og Grønlands samlede udledning og optag af drivhusgasser. DMU skal senest den 15. april 2010 påbegynde den årlige rapportering under protokollen.
- 4) DMU skal i den årlige indberetning den 15. april inkludere oplysninger om eventuelle ændringer i det Nationale System til emissionsopgørelser.
- 5) DMU skal forestå besvarelse af spørgsmål til det Nationale System og emissionsopgørelserne – herunder i forbindelse med evalueringer under konventionen og protokollen, ligesom DMU varetager kommentering og data-check i forbindelse med danske data og oplysninger i rapporter fra Klimasekretariatet.
- 6) DMU skal fortsætte og gerne udbygge sin deltagelse i evalueringer af andre landes opgørelser af udledninger og optag af drivhusgasser.
- 7) DMU skal efter nærmere aftale deltage i internationale forhandlinger vedrørende konventionens og protokollens krav til opgørelse, rapportering og evaluering af drivhusgasemissioner m.v.

- i EU:

---

¹ NatSys-GL: <http://unfccc.int/resource/docs/2005/cmp1/eng/08a03.pdf> (side 14-20)

² UNFCCC-GL: <http://unfccc.int/resource/docs/2004/sbsta/08.pdf> og for CRF-LULUCF <http://unfccc.int/resource/docs/2005/cop11/eng/05a02.pdf#page=2>

- 8) DMU skal årligt senest den 15. januar – i overensstemmelse med retningslinjerne for emissionsopgørelser og vejledninger i god praksis fra FN's klimapanel (IPCC)³ – opgøre og - i overensstemmelse med EU's retningslinjer⁴ - indberette Danmarks udledninger og optag af drivhusgasser samt indikatorer m.v. – herunder data i CRF-format og øvrige oplysninger i et NIR-udkast - til Europakommissionen i Bruxelles og det Europæiske Miljøagentur i København. Indtil andet måtte blive aftalt vil DMU dog modtage opgørelser af Danmarks udledninger af kraftige drivhusgasser (HFC'er, PFC'er og SF6) fra Miljøstyrelsen (eller dennes konsulent, som pt. er PlanMiljø), og opgørelser af udledninger fra og optag i skove fra Skov- og Naturstyrelsen (eller dennes konsulent, som pt. er Skov og Landskab under Københavns Universitets Biovidenskabelige Fakultet for Fødevarer, Veterinærmedicin og Naturressourcer).
- 9) DMU skal årligt senest den 15. marts indberette opdaterede og fejlrettede data (CRF) og oplysninger (NIR) til Europakommissionen i Bruxelles og Det Europæiske Miljøagentur i København i overensstemmelse med EU's retningslinjer.
- 10) DMU skal forestå besvarelse af spørgsmål til det Nationale System og emissionsopgørelserne – herunder i forbindelse med evalueringer i EU, ligesom DMU varetager kommentering og data-check i forbindelse med danske data og oplysninger i rapporter fra Europakommissionen og Det Europæiske Miljøagentur.
- 11) DMU deltager i møder i EU's arbejdsgruppe om emissionsopgørelser (WG-I) under den af Europa-kommissionen nedsatte komité jf. Rådsbeslutningen om en monitoringsmekanisme.

3. Myndighedsbetjening, faglig rådgivning og understøtning

DMU yder understøtning af Klima- og Energiministeriets arbejde i tilknytning til nedenstående love, konventioner, aftaler m.v.:

- Klimaområdet, herunder i forbindelse med implementering af klimaforpligtelser, sinks, emissionsfremskrivning og internationalt arbejde, hvor sidstnævnte bl.a. omfatter deltagelse i EU-Klimakomiteéns arbejdsgruppe om emissionsopgørelser (WG1).
- Det forventes, at DMU løbende udvikler kompetencer indenfor det faglige projektområde: emissionsopgørelser for drivhusgasser ved at gennemføre forskningsprojekter finansieret af fx Det Strategiske Forskningsråd, PSO midler, EU mv.

4. Faglige projektområder og mål

I dette afsnit beskrives det relevante faglige projektområde som DMU arbejder med og som relaterer sig til Klima- og Energiministeriet for så vidt angår opgaver i forbindelse med emissionsopgørelser.

---

³ IPCC1996: <http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/gl/invs1.htm> [IPCC2006: <http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/index.htm>], IPCC-GPG: <http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/gp/english/> , IPCC-GPGLULUCF: <http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/gp/lulucf/gp/lulucf.htm>

⁴ Retningslinjerne i rådsbeslutningen om en monitoringsmekanisme (p.t. art. 3.1(a)-(f) og (i)-(k) i http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2004/l_049/l_04920040219en00010008.pdf) og retningslinjerne i kommissionsbeslutningen om gennemførelsesbestemmelser (p.t. art. 2-4 og 7 i http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2005/l_055/l_05520050301en00570091.pdf).

Der er under det faglige projektområde beskrevet et antal mål. Målene konkretiseres i DMU's årlige arbejdsprogram. Klima- og Energiministeriet inddrages i udarbejdelsen af DMU's årlige arbejdsprogram. Inddragelsen sker på niveau svarende til de faglige enheder (forskningschefer) i DMU og de faglige enheder (kontorchefer) i Klima- og Energiministeriet. DMU foretager halvårlig afrapportering af status på målopfyldelse under de faglige projektområder i forbindelse med den generelle halvårs- og helårlige afrapportering.

4.1 Emissionsopgørelser

Forskning og udvikling af emissionsmodeller for udslip af drivhusgasser til luften fra energi-, industri-, transport- og landbrugssektorerne samt opgørelse og international rapportering af udslip. Indsatsen understøtter den danske opfølgning på internationale aftaler (EU, UNFCCC, Kyoto-protokol).

Mål:

- *SYS 8. Danske drivhusgas-emissioner m.m. til atmosfæren er opgjort årligt og rapporteret til Klimakonventionen og EU samt til Kyoto-protokollen senest fra 15. april 2010*
- *SYS 9. Modeller til fremskrivning af emissioner er videreudviklet og der er etableret et Nationalt System for emissionsopgørelse af drivhusgasser i hht. Kyoto-protokollens krav*

5. Samarbejde i forhold til internationale konventioner og EU

DMU skal rapportere emissionsopgørelser og baggrundsdata til følgende konventioner og direktiver:

Forenede Nationers rammekonvention for klimaforandringer (UNFCCC) fra 1992.

<http://unfccc.int/text/resource/docs/convkp/conveng.pdf>

Kyoto Protokollen fra 1997

<http://unfccc.int/resource/docs/convkp/kpeng.pdf>

EU's Monitoring Mechanism fra 2004

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2004/l_049/l_04920040219en00010008.pdf

I ovennævnte afsnit 2, 3 og 4 er samarbejdet mellem DMU og Klima- og Energiministeriet beskrevet i forhold til de internationale aftaler, konventioner og EU-lovgivning.

6. Andre områder

Klima i Arktis

Under en separat aftale gennemfører DMU arktisk klimaeffektmonitoring og videreudvikling af monitoringen i forhold til individer, populationers og økosystemers respons på klimaændringer og tilbagekoblinger til lokale, regionale og globale klima-forhold. De konkrete opgaver DMU udfører i tilknytning hertil, beskrives selvstændigt med udgangspunkt i de bestemmelser, der gælder for administrationen af Miljøstøtteordningen til Arktisk (DANCEA).

Klimatilpasning

DMU har i 2008 opbygget en "Koordineringsenhed for Forskning i Klimatilpasning" (KFT). KFT understøtter Regeringens strategi for tilpasning til klimaændringer i Danmark og er et samarbejde mellem Klima- og Energiministeriet, AU, KU, DTU, GEUS og DMI. KFT arbejder bl.a. med oversigter over klimadata, klimaeffektdata, forskningsresultater og ressourcebaser af betydning for kli-

Bilag 6: DMU's opgaver relateret til Klima- og Energiministeriet.
Bilag til kontrakt mellem DMU, AU og Miljøministeriet 2009-2012

matilpasning. DMU forventer at kunne videreføre KFT i de kommende år med støtte fra bl.a. Forsknings- og Innovationsstyrelsen.

Kulstofbinding i jord

DMU leder et større projekt ("SINKS") som har til formål at dokumentere, i hvilken udstrækning CO₂ binding i jord kan indgå i opgørelse af de danske CO₂-reduktionsforpligtigelser (Kyoto-protokollens artikel 3.4). Projektet udføres i samarbejde med DJF (AU) og Skov og landskab (KU) og finansieres under en særskilt bevilling.

Publicering i forbindelse med forskningsbaseret myndighedsbetjening

Før sammenlægningen af sektorforskningsinstitutioner med universiteterne var publicering i forbindelse med forskningsbaseret myndighedsbetjening reguleret af sektorforskningsloven. For de institutioner, der er integreret med universiteterne, finder loven ikke længere anvendelse, og Videnskabsministeriet har derfor udarbejdet et notat (UBST 29.1.2008) med retningslinier for publicering af forskningsbaseret myndighedsbetjening på disse områder.

Problemstillingen drejer sig om at, på den ene side må en myndighed ikke yde bestemmende indflydelse på hvilke forskningsresultater, der publiceres eller hvilke konklusioner, der drages af forskeren. På den anden side har publikationer og rapporter stor betydning for myndighedens regelfastsættelse eller myndighedsudøvelse, og samtidig offentliggørelse til myndighed og offentlighed kan være ødelæggende for myndighedens mulighed for at agere inden for love og bestemmelser.

Videnskabsministeriets retningslinier har som udgangspunkt, at et universitet har ret og pligt til at offentliggøre alle forskningsresultater. Det gælder også for aktiviteter, som gennemføres for en myndighed i henhold til aftale om forskningsbaseret myndighedsbetjening.

I retningslinierne peges imidlertid også på, at der kan være grund til at modificere udgangspunktet i tilfælde, hvor offentliggørelse er tidskritisk for myndighedsudøvelsen. Omvendt kan der også forekomme tilfælde, hvor en myndighed ønsker at offentliggøre en rapport med resultater, der er fremsendt til, men endnu ikke accepteret af et videnskabeligt tidsskrift. I disse tilfælde bør universitetet gå i dialog med myndigheden, så offentliggørelse først sker på et tidspunkt, der er hensigtsmæssigt for myndighedsudøvelsen eller den videnskabelige publicering.

Da det specielt for myndighedsudøvelsen kan være vanskeligt på forhånd at definere, hvad der vil være tidskritisk, anbefaler Videnskabsministeriet, at der til aftaler om forskningsbaseret myndighedsbetjening tilknyttes bilag, der behandler disse problemstillinger.

Aftale mellem Miljøministeriet og AU/DMU

I tilknytning til kontrakten om forskningsbaseret myndighedsbetjening fra DMU har Miljøministeriet og AU indgået følgende aftale om publicering i forbindelse med forskningsbaseret myndighedsbetjening:

Såvel DMU's forskning som den øvrige myndighedsbetjening udgør vigtige bidrag til Miljøministeriets arbejde med at udvikle og implementere en videnskabelig miljøpolitik. Begge parter lægger vægt på at vedligeholde et tæt sam-

arbejde om overførsel af viden fra DMU til Miljøministeriet. Begge parter lægger også vægt på, at viden om miljøpolitikens grundlag og miljø- og naturtilstanden i det hele taget formidles bredt til offentligheden, såvel gennem Miljøministeriets som DMU's distributionskanaler.

I kontrakten mellem AU/DMU og Miljøministeriet er det derfor aftalt at:

"DMU forpligter sig til at orientere Miljøministeriet forud for udsendelse af nyheder og rapporter mv. med et indhold, der kan være af væsentlig betydning for den politiske dagsorden eller offentlige debat. I forbindelse med nyheder om sådanne emner sendes en tidlig orientering til Miljøministeriets departement med henblik på, at Miljøministeriet kan forberede sig på offentliggørelse af nyheden.

Parterne har indgået en aftale omkring orientering og offentliggørelse af rapporter m.v., som bl.a. indebærer kvartalsvis fremsendelse af en rapport pipeline fra DMU til Miljøministeriet med opfølgning på de enkelte offentliggørelser efter behov."

Rapportpipeline

DMU's rapportpipeline er en kommenteret oversigt over rapporter mv. fra DMU, der forventes udgivet i det kommende halve år.¹ Den bruges til at orientere Miljøministeriet forud for udsendelse af rapporter mv. Pipeline er et fælles sagsbehandlingsredskab for Miljøministeriet og DMU til at identificere hvilke rapporter mv. fra DMU, der kan være tidskritiske eller der skal orienteres særligt om.

Pipeline udarbejdes af DMU. Den opdateres og fremsendes til Miljøministeriets departement hver tredje måned, som herefter kommenterer den.

Pipeline omfatter data om den enkelte udgivelse (titel, indhold, publikationstype, DMU-fagperson). Herudover anfører DMU oplysninger om planlagt tidspunkt for publicering og forventede konklusioner med de forbehold, der nødvendigvis må være i forhold hertil.

For hver enkelt udgivelse på rapportpipeline angives endvidere det forventede behov for orientering af minister eller styrelse mv. DMU giver sin vurdering, men det er Miljøministeriet, der afgør, om der konkret er behov.

Efter modtagelsen af rapportpipeline fremsender Miljøministeriet eventuelle bemærkninger til DMU, som indarbejdes i rapportpipeline.

Pipeline udgør herefter en liste over, hvilke rapporter mv. der skal følges op på i forbindelse med udgivelse.

---

¹ Rapporter mv. der udarbejdes for en ekstern rekvirent (uden for DMU og Miljøministeriet) opføres ikke på pipeline, såfremt rekvirenten ikke ønsker den medtaget.

Miljøministeriet står for den videre sagsbehandling med opfølgning, bistået af DMU. For 2009 er der aftalt følgende detaljer omkring tidspunkter, kontaktpersoner og procedurer:

Rapportpipelinen i 2009

Der er aftalt nedenstående terminer for DMU's fremsendelse af rapportpipelinen i 2009:

- 11. marts 2009
- 29. juni 2009
- 7. oktober 2009
- 2. december 2009

Rapportpipelinen fremsendes af DMU's informationssektion (Søren Skovsgaard Jensen) til Miljøministeriets departement (Christian Vind). Miljøministeriet fremsender eventuelle bemærkninger til rapportpipelinen til DMU senest to uger efter modtagelsen, og disse indarbejdes i rapportpipelinen af DMU's informationssektion, jf. nedenfor.

Behovet for orientering af minister eller styrelse mv. angives for hver enkelt udgivelse på rapportpipelinen. DMU giver sin vurdering, men det er Miljøministeriet, der afgør, om der er behov for orientering. Der er følgende muligheder:

1. *Miljøministeren og evt. FMPU skal orienteres.*

I dette tilfælde påfører Miljøministeriet navnet på den sagsbehandler i ministeriet, der skal orienteres, i bemærkningerne til pipelinen. Fagpersonen i DMU orienterer herefter sagsbehandleren om den pågældende udgivelse, så vidt muligt 3 uger før offentliggørelse. Orienteringen skal ske på mail med kopi til en række kontaktpersoner i Miljøministeriets direktionsekretariat (SNS: Anny Toftkjær Nielsen; BLST: Nina Herskind; MST Hanne Vibeke Berg, Lisbeth Seedorf; Departementet: Christian Vind) samt til informationsmedarbejderne i DMU. Hvis e-mailen undtagelsesvis ikke kan adresseres til en navngiven sagsbehandler i Miljøministeriet har kontaktpersonerne ansvar for at sikre den videre sagsbehandling i ministeriet.

Orienteringen skal omfatte en række faste punkter som emne og væsentlige konklusioner, dato for forventet offentliggørelse, hvordan offentliggørelsen finder sted (DMUNyt, tip til journalist mm., efter aftale med informationsmedarbejderne) etc. Derudover medsendes relevant materiale, fx (udkast til) rapport eller videnskabelig/populærfaglig artikel. DMU's Informationssektion har udarbejdet et paradigme for denne orientering, som fagpersonerne i DMU skal følge. Paradigmet ligger på Bazaren.

Det er altså Miljøministeriet som udarbejder en eventuel orientering til ministeren mv. samt talepinde. Såfremt ministeriet ønsker bistand fra DMU til dette, skal de konkrete formuleringer aftales.

2. *En (eller flere) af styrelserne skal orienteres.*

I de tilfælde hvor en styrelse ønsker at blive orienteret om offentliggø-

relse af fx en rapport, fremsender DMU's fagperson orienteringen på mail, så vidt muligt 10 arbejdsdage før forventet offentliggørelse til den af Miljøministeriet på pipelinen navngivne sagsbehandler med kopi til DMU's informationsmedarbejdere. Orienteringen følger det under punkt 1 nævnte paradigme.

3. *Hverken styrelse eller miljøminister skal orienteres*
DMU foretager sig som udgangspunkt intet i forhold til Miljøministeriet i forbindelse med offentliggørelsen. Miljøministeriet har mulighed for at orientere sig om disse udgivelser via DMU's nyhedstjeneste.

Øvrige forhold

Rapportpipelinen skal som udgangspunkt omfatte alle udgivelser, der er aktuelle i forhold til Miljøministeriets myndighedsudøvelse og forvaltning.

Parterne er enige om, at såfremt der er udgivelser fra DMU, som Miljøministeriet også bør orienteres om, men som ikke fremgår af rapportpipelinen, eller hvis DMU har grund til at formode, at dele af DMU's arbejde vil give anledning til offentlig debat, vil DMU så vidt muligt 10 arbejdsdage før forventet offentliggørelse gå i dialog med Ministeriet med henblik på at afklare behovet for en orientering. Tvivsspørgsmål afklares med departementet.

Parterne er endvidere enige om, at såfremt Miljøministeriet ønsker at offentliggøre videnskabelige resultater, som af DMU er fremsendt til, men endnu ikke accepteret af et videnskabeligt tidsskrift, vil ministeriet i videst muligt omfang imødekomme ønsker fra DMU om at udskyde offentliggørelsen til accept af den videnskabelige publicering foreligger.